

อิทธิพลส่งผ่านของการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่
ยุติธรรมและการให้อภัยผู้อื่น โดยมีความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมประเภทเชื่อว่าผลกรรมตามสนองเป็นตัว
แปรกำกับ

นางสาวรพีภัทร์ ยอดหล่อชัย

เลขประจำตัวนิสิต 5337478238

นางสาวสุธาสินี ยมจินดา

เลขประจำตัวนิสิต 5337502638

นางสาวสุรีย์พร รักการ

เลขประจำตัวนิสิต 5337503238

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

ANGER RUMINATION MEDIATES THE RELATIONSHIP BETWEEN INJUSTICE EXPERIENCES AND
FORGIVENESS: MODERATING ROLE OF BELIEF IN A JUST WORLD(IMMANENT JUSTICE).

Miss RAPINPAT	YODLORCHAI	5337478238
Miss SUTHASINEE	YOMJINDA	5337502638
Miss SUREEPORN	RUGGARN	5337503238

A Senior Project in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Bachelor of Science in Psychology
Faculty of Psychology
Chulalongkorn University
Academic Year 2013

หัวข้อโครงการทางจิตวิทยา

อิทธิพลส่งผ่านของการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธระหว่าง
ประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการให้อภัยผู้อื่น
โดยมีความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมประเภทเชื่อว่าผลกรรมตาม
สนองเป็นตัวแปรกำกับ

โดย รพินทร์ภัทร์ ยอดหล่อชัย สุธาสินี ยมจินดา และสุรีย์พร รักการ

สาขาวิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยาหลัก อาจารย์สักรักพัฒน์ งามเอก

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการทางจิตวิทยาฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัคนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบโครงการทางจิตวิทยา

..... อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยาหลัก

(อาจารย์สักรักพัฒน์ งามเอก)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุภลักษณ์ ลวดลาย)

นางสาวรพินท์ภัทร์ ยอดหล่อชัย, นางสาวสุธาสินี ยมจินดา, นางสาวสุรีย์พร รักการ :

อิทธิพลส่งผ่านของการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการให้อภัยผู้อื่น โดยมีความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมประเภทเชื่อว่าผลกรรมตามสนองเป็นตัวแปรกำกับ[ANGER RUMINATION MEDIATES THE RELATIONSHIP BETWEEN INJUSTICE EXPERIENCES AND FORGIVENESS: MODERATING ROLE OF BELIEF IN A JUST WORLD(IMMANENT JUSTICE).]

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการงานทางจิตวิทยาหลัก : อาจารย์ศักดิ์พัฒน์ งามเอก, 71หน้า.

โครงการงานทางจิตวิทยานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลส่งผ่านของการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการให้อภัยผู้อื่น โดยมีความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมเป็นตัวแปรกำกับ ของนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 225 คน ผู้ร่วมการวิจัยทำมาตรวจวัดความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม มาตรวจวัดความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม มาตรวจวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ และมาตรวจวัดการให้อภัย (ผู้อื่น) โดยมีการจัดเรียงลำดับการทำมาตรวจวัดผลการวิเคราะห์ พบว่า

- 1.การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการให้อภัยผู้อื่น ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001
- 2.ความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมประเภทเชื่อว่าผลกรรมตามสนองมีอิทธิพลกำกับต่อความสัมพันธ์ของประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
- 3.เมื่อเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม อิทธิพลกำกับของความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมประเภทเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง จะทำให้บุคคลมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธนั้นลดลง ซึ่งส่งผลต่อเนื่องไปยังการให้อภัยผู้อื่นทำให้มีการให้อภัยผู้อื่นเพิ่มขึ้น

สาขาวิชา.....จิตวิทยา.....ลายมือชื่อนิสิต.....

ปีการศึกษา 2556.....ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่อ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการงานทางจิตวิทยาหลัก.....

5337478238, 5337502638, 5337503238 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: ANGER RUMINATION / INJUSTICE EXPERIENCES / FORGIVENESS / BELIEVE IN A JUST WORLD

RAPINPAT YODLORCHAI, SUTHASINEE YOMJINDA, SUREEPORN RUGGARN: ANGER RUMINATION MEDIATES THE RELATIONSHIP BETWEEN INJUSTICE EXPERIENCES AND FORGIVENESS: MODERATING ROLE OF BELIEF IN A JUST WORLD (IMMANENT JUSTICE).

SENIOR PROJECT ADVISOR: SAKKAPHAT NGAMAKE, 71 pp.

The aim of the present study was to examine a model positing that anger rumination mediates the relationship between injustice experiences and forgiveness, while beliefs in a just world (i.e., immanent justice and ultimate justice) served as moderating variables. A sample of 225 undergraduate students in Chulalongkorn University participated in the study.

Based on a maximum likelihood (ML) estimation method and a bootstrapping technique, results have shown that the joint effect of injustice experiences and beliefs in immanent justice was found to have an indirect effect on forgiveness through anger rumination, which is consistent with the conceptual scheme of mediated moderation.

Field of Study : Psychology Student's Signature

Academic Year : 2013 Student's Signature

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

โครงการทางจิตวิทยาฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณา ความเอาใจใส่ และการเสียสละ เวลาอันมีค่าของอาจารย์ศักดิ์กพัฒนา งามเอก ผู้ซึ่งถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ ให้การปรึกษา แนะนำ และช่วย ตรวจสอบแก้ไขโครงการทางจิตวิทยาเล่มนี้ด้วยความอุตสาหะและปรารถนาดีมาโดยตลอด คณะผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดา ที่สนับสนุนคณะผู้วิจัยในทุกด้านตลอดมา ให้ทั้งความรัก ความห่วงใย คอยให้กำลังใจ เข้าใจ และสนับสนุนกำลังทรัพย์ในการศึกษาซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งในทุกย่างก้าวของคุณะผู้วิจัย

ขอขอบคุณพี่ฝนพี่แจนสำหรับการเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนามาตร ผู้ซึ่งคอยให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขมาตราต่างๆด้วยความปรารถนาดี

ขอขอบคุณคณะกรรมการในสอบโครงการวิจัย ในการช่วยแก้ไขและตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของงานชิ้นนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆนิสิตใต้อาณัติของอาจารย์ศักดิ์กพัฒนา ผู้เป็นที่ปรึกษา ที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกันมาตลอดปีการศึกษา คอยให้ความช่วยเหลือทั้งในแง่เนื้อหาวิชาการและข้อมูลด้านอื่นๆให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ รวมถึงแรงผลักดันในการดำเนินการในโครงการทางจิตวิทยาเล่มนี้มาโดยตลอด

ขอขอบคุณนิสิตจุฬาทุกท่านที่ช่วยสละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนทำให้งานวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

นางสาวพินท์ภัทร์ ยอดหล่อชัย

นางสาวสุธาสิณี ยมจินดา

นางสาวสุรีย์พร รักการ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 แนวคิดและทฤษฎี.....	3
1.2.1 ความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม.....	3
1.2.2 ความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม.....	5
1.2.3 การหมกมุ่นครุ่นคิด.....	7
1.2.4 การให้อภัย.....	9
1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
1.3.1 ความเชื่อในความยุติธรรม การหมกมุ่นครุ่นคิด และการให้อภัย.....	11
1.3.2 ความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม กับความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม....	12
1.3.3 การหมกมุ่นครุ่นคิดและการให้อภัย.....	12
1.3.4 การหมกมุ่นครุ่นคิดและความถี่ของประสบการณ์การเจอ เหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจ.....	14
1.3.5 ความเชื่อว่าโลกยุติธรรมที่เป็นตัวแปรกำกับ.....	15
1.4 ที่มาของคำถามการวิจัย.....	16
1.5 คำถามการวิจัย.....	16
1.6 วัตถุประสงค์/ปัญหาที่สนใจ.....	16
1.7 สมมติฐานการวิจัย.....	17
1.8 ขอบเขตของการวิจัย.....	17
1.9 ตัวแปรในการวิจัย.....	17

1.10 คำจำกัดความในงานวิจัย.....	18
1.11 กรอบแนวคิดในงานวิจัย.....	19
1.12 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	22
บทที่ 2 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	23
2.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	23
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23
2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น.....	34
3.2 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-3 วิเคราะห์โมเดลหลักของการวิจัย.....	35
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	43
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	47
รายการอ้างอิง.....	51
ภาคผนวก.....	58
ภาคผนวก ก.....	59
ภาคผนวก ข.....	65
ภาคผนวก ค.....	66
ภาคผนวก ง.....	67
ภาคผนวก จ.....	69
ภาคผนวก ฉ.....	71

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม.....	27
2. ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ.....	29
3. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้และสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต ประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ และการให้อภัยผู้อื่น.....	34
4. อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ในโมเดลในการวิจัย.....	38
5. ค่าความแปรปรวนปฏิสัมพันธ์ของโมเดลการวิจัย.....	41
6. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	42

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. โมเดลประเภทของความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม.....	5
2. โมเดลแสดงความสัมพันธ์แบบอิทธิพลย้อนกลับ ระหว่างเหตุการณ์ที่ทำให้เจ็บปวดกับการ หมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์ที่เกิดขึ้น.....	15
3. กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	19
4. แผนภาพเส้นทางของโมเดลการวิจัย.....	20
5. โมเดลในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
6. กราฟแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและความเชื่อ ว่าผลกรรมตามสนองในการทำนายการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ.....	39

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องด้วยมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ไม่สามารถอยู่ด้วยตนเองคนเดียวได้ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน
สังคมจึงเป็นเรื่องที่พบเห็นได้ในทุกๆวัน และในทุกๆการปฏิสัมพันธ์ย่อมมีการแลกเปลี่ยนระหว่างกันเกิดขึ้น
กล่าวคือ การ “ให้และรับ” ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ อารมณ์ หรือความรู้สึก เมื่อสิ่งเหล่านี้มีการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและ
กันอย่างเท่าเทียม สมเหตุสมผลแล้วก็จะกลายเป็นคำว่า “ความยุติธรรม” บุคคลสามารถรับรู้ความยุติธรรมที่
เกิดขึ้นจากความเท่าเทียมของสิ่งที่ตัวเองลงทุนให้ไปโดยเปรียบเทียบกับสิ่งที่ตนได้รับกลับคืนมาไม่ว่าจะอยู่ใน
ระดับรัฐตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม กลายเป็นบ่อเกิดของความเชื่อที่มีอยู่ในตัวบุคคล นั่นคือ ความเชื่อว่าโลกมีความ
ยุติธรรม หรือ Belief in a just world โดยเชื่อว่าเมื่อได้กระทำความดีแล้วบุคคลนั้นย่อมได้รับสิ่งดีๆตามมา คนที่ทำ
ดีควรได้รับรางวัล และคนทำไม่ดีต้องถูกลงโทษ ความเชื่อดังกล่าวเป็นความเชื่อที่ทำให้มนุษย์มีเป้าหมายที่จะ
ทำสิ่งต่างๆเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากลับมา แต่ในช่วงชีวิตหนึ่งคงหนีไม่พ้นการเผชิญกับเหตุการณ์ไม่
ยุติธรรมซึ่งความไม่ยุติธรรมนั้น คือ บุคคลรับรู้ที่ได้รับในสิ่งที่ไม่ต้องการ หรือ การที่ไม่ได้รับในสิ่งที่ต้องการ ใน
บางครั้งสิ่งที่คาดหวังไว้กลับไม่ได้เป็นอย่างที่หวัง สิ่งลงทุนไปกลับให้ผลลัพธ์ที่ไม่คุ้มค่า หรือการไม่ได้ส่วนแบ่ง
ในอัตราที่ควรจะได้รับ เมื่อบุคคลตีความว่ามีความไม่ยุติธรรมเกิดขึ้นกับตนเองแล้ว ก็มีแนวโน้มที่จะตีความ
สถานการณ์ต่างๆไปว่าตนไม่ได้รับสิ่งที่ยุติธรรม และอาจไม่ได้เชื่อว่าโลกนี้มีความยุติธรรม ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้
เกิดอารมณ์โกรธภายในจิตใจ บุคคลมองโลกในแง่ร้าย และทวีความรุนแรงของอารมณ์โกรธที่มีต่อผู้อื่นมาก
ยิ่งขึ้น

การปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์จะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความเข้าใจใจในการ
ปฏิสัมพันธ์นั้นๆ ในทางกลับกัน หากบุคคลไม่มีความเข้าใจซึ่งก็เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้เช่นกันก็อาจนำไปสู่
ความขัดแย้งได้ ความขัดแย้งจากการไม่เข้าใจนี้อาจกลายเป็นชนวนแห่งการสังหารศัตรู แต่ทว่าหากบุคคลรู้จัก
คำว่าให้อภัย ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ก็จะได้รับการเยียวยาให้แปรเปลี่ยนไปในทางที่ดีได้ การให้อภัยคือการ
ตอบสนองของบุคคลเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบ เช่น โกรธ เสียใจ เจ็บปวด หรือคับแค้น
ใจ แต่ละบุคคลย่อมมีระดับการให้อภัยที่แตกต่างกันไปตามปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกไม่ว่าจะมาจาก
การเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือการเห็นแบบอย่างแล้วกระทำตามแบบอย่างเหล่านั้น หากบุคคลเรียนรู้ที่จะ
ให้อภัย ไม่ว่าจะเป็นการอภัยให้กับตนเองเมื่อทำผิดพลาด หรือการให้อภัยผู้อื่นเมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างกัน
แล้ว จะช่วยผ่อนคลายความเข้มข้นของอารมณ์ทางลบที่เกิดขึ้นจากมากกลายเป็นปานกลาง และอาจจะเยียวยาจน

อารมณ์ลบเหล่านั้นหายไปก็เป็นได้ ความผิดพลาดเป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้กับมนุษย์ การให้อภัยซึ่งกันและกันจึงก่อให้เกิดความสมานฉันท์ เยียวยาอารมณ์และสภาพจิตใจ ไม่ผูกจิตคิดแค้นกัน เกิดความสามัคคีร่วมมือกันทำสิ่งต่างๆ และช่วยจรรโลงสังคมให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น

ทว่าปัญหาของมนุษย์ย่อมเกิดได้ทุกที่ทุกเวลา บางครั้งก็ไม่สามารถควบคุมไม่ให้เกิดเรื่องราวๆกับตนเองได้ หรือในบางครั้งการกระทำโดยไม่ได้เจตนาแต่กลับส่งผลร้ายต่อและผู้อื่น หรือตนเองและผู้อื่น ในทางตรงกันข้าม ผู้อื่นอาจกระทำไม่ดีต่อตนเองหรือสังคมก็ได้ ส่งผลให้บุคคลรู้สึกโกรธบุคคลต้นเหตุที่ทำให้ตนเองต้องเผชิญกับเรื่องราวๆเช่นนี้ เมื่อเกิดเหตุการณ์เลวร้าย บุคคลมักจะคิดเข้าไปซ้ำมาถึงเหตุการณ์และอารมณ์โกรธที่มีในขณะนั้น ยิ่งคิดย้อนหรือหมกมุ่นครุ่นคิดไปถึงเหตุการณ์มากเท่าไรก็ยิ่งโกรธมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการอภัยน้อยลง กล่าวคือ บุคคลไม่เกิดความรู้สึกอยากให้อภัยผู้ที่ป็นต้นเหตุของเรื่องเลวร้ายนั้นๆ อย่างไรก็ตามบุคคลอาจจะสามารถลดการหมกมุ่นครุ่นคิดในเรื่องเลวร้ายต่างๆได้แม้ว่าจะเผชิญกับเรื่องเลวร้ายมามากเพียงใดก็ตาม สิ่งที่จะช่วยลดอิทธิพลของเหตุการณ์อันไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นได้นั้น คือ ความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1.ความเชื่อว่าผลกรรมนั้นจะสนองตัวผู้กระทำ หรือ Immanent Justice กล่าวคือเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีสาเหตุมาจากการกระทำในอดีตของบุคคล เช่น การที่เขาถูกทุบตีทารุณเป็นเพราะในอดีตเขาได้กระทำทารุณต่อผู้อื่นไว้นั่นเอง 2.ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต หรือ Ultimate Justice กล่าวคือ เชื่อว่าการที่บุคคลได้รับสิ่งที่ไม่ยุติธรรม หรือเรื่องเลวร้ายต่างๆ ทำยที่สุดแล้วบุคคลเหล่านั้นจะต้องได้รับสิ่งดีๆตอบแทน เพื่อชดเชยกับสิ่งเลวร้ายที่ได้รับอยู่ในขณะนี้ เมื่อบุคคลมีความเชื่อเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะมองเหตุการณ์นั้นๆในแง่บวกมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดการหมกมุ่นครุ่นคิดที่น้อยลงเพราะเชื่อว่าจะต้องมีสิ่งที่ดีเกิดขึ้นตามมาภายหลัง แต่ในทางกลับกันหากบุคคลเชื่อว่าโลกนี้ไม่มีความยุติธรรม หรือ Belief in an unjust world คนทำดีไม่ได้สิ่งที่ดีตอบแทน แต่คนทำไม่ดีกลับมีแต่สิ่งดีๆเกิดขึ้น บุคคลจะรับรู้ว่าจะเกิดความไม่ยุติธรรม ซ้ำยังมีแนวโน้มที่จะหมกมุ่นครุ่นคิดซ้ำๆเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ ยิ่งครุ่นคิดมากเท่าไรอารมณ์โกรธที่มีต่อเหตุการณ์นั้นก็ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ

ด้วยความเชื่อพื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้นจึงนำมาสู่การศึกษาปรากฏการณ์ภาพรวมเกี่ยวกับอิทธิพลของความเชื่อพื้นฐานในบุคคลที่ทำให้เกิดการหมกมุ่นครุ่นคิด และอิทธิพลเหล่านี้ส่งผลอย่างไรต่อการให้อภัยผู้อื่น

แนวคิด และทฤษฎี

ความเชื่อว่ามีโลกมีความยุติธรรม (Belief in a Just World, BJW)

ความเชื่อว่ามีโลกมีความยุติธรรม (Belief in a Just World, BJW) หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่ว่าโลกมีความยุติธรรม ซึ่งความยุติธรรมนี้คือ คนได้รับในสิ่งที่สมควรได้ คนดีต้องได้รางวัล คนไม่ดีต้องถูกลงโทษ (Lerner, 1971)

ทฤษฎีโลกมีความยุติธรรม (Just World Theory หรือ Just world Hypothesis) ของ Lerner(1978) นักจิตวิทยาสังคม คือ ทฤษฎีที่ว่าด้วยบุคคลมีความต้องการที่จะเชื่อว่าตนได้อยู่ในโลกที่โดยทั่วไปแล้วได้รับในสิ่งที่สมควรได้ เป็นระเบียบและมั่นคง เพื่อที่บุคคลจะสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นปกติสุข จึงเป็นการยากที่บุคคลจะเปลี่ยนแปลงความเชื่อนี้ รวมทั้งยากที่จะยอมรับข้อมูลที่ขัดแย้งกับความเชื่อนี้อีกด้วยหากว่าบุคคลไม่มีความเชื่อเช่นนี้ ก็จะไม่สามารถตั้งเป้าหมายและปฏิบัติสิ่งต่างๆ เพื่อไปยังเป้าหมายได้เพราะจะไม่มี ความเชื่อที่ว่า ทำสิ่งนี้แล้วจะได้สิ่งนั้น เช่น ทำดีแล้วย่อมจะได้รับผลกระทบที่ดี

Lerner ผู้ซึ่งเสนอคำนิยามของความเชื่อว่ามีโลกมีความยุติธรรมได้แนวคิดในการเสนอทฤษฎีนี้จากการ ทำการศึกษาวิจัยในปี 1965 พบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยตัดสินใจลงความเห็นว่าบุคคลที่ได้รับเงินรางวัล (เงินโบนัส) มีความพยายามทุ่มเทในงานมากกว่า แม้ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะรู้ว่าบุคคลที่ได้รับรางวัล(เงินโบนัส)นั้นเกิดจากการสุ่มก็ตาม เพราะมนุษย์มีแนวโน้มที่จะทำใจยอมรับได้มากกว่าเมื่อเชื่อว่าบุคคลได้รับในสิ่งที่สมควรได้

สาเหตุของการเกิดความเชื่อว่ามีโลกมีความยุติธรรม

ความเชื่อว่ามีโลกมีความยุติธรรมมีที่มาจากสามแนวทาง ตามที่ Rubin และ Peplau ได้รวบรวมไว้ในปี 1975 คือ

- 1.จากการปลูกฝังทางวัฒนธรรม ซึ่งมักจะอยู่ในรูปของนิทานหรือความเชื่อ ว่าในท้ายที่สุดหากทำดีแล้วจะได้ดี ทำไม่ดีย่อมถูกลงโทษ
- 2.จากแนวคิดพัฒนาการทางจิตใจในตอนเด็ก นั่นคือในช่วงวัยที่มีพัฒนาการหลักความพึงพอใจ โดยจะละทิ้งความต้องการในทันทีทันใด(pleasure principle)ได้ โดยมีการเริ่มสร้างพันธะส่วนบุคคล (personal contract)กับโลก คือ สามารถชะลอความต้องการของตนเอง อดทนอดกลั้นและมีความคาดหวังว่าหากทำสิ่งที่ดีในวันนี้ ในภายภาคหน้าจะได้รับสิ่งตอบแทนที่เหมาะสม (realityprinciple)
- 3.จากพัฒนาการทางความคิด ซึ่ง Piaget ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของเด็ก โดยเล่าเรื่องของเด็กชายที่ดื่อกับแม่ และหลังจากนั้นเขาตกลงไปในน้ำ ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กอายุประมาณ 6 ปี พบว่าเด็กมักจะเชื่อว่าเป็นเพราะผลกรรมจากการที่เด็กคนนั้นไม่เชื่อฟังแม่จึงตกลงไปในน้ำ แสดงให้เห็นว่าเด็กในช่วง

วัยนี้มีความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมประเภทเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง (Immanent Justice) แต่ความเชื่อนี้กลับลดลงในเด็กวัย 11-12 ปี Piaget จึงได้มีสมมติฐานว่า ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง จะเกิดในช่วงวัยเด็กและหายไปเมื่อเติบโตไปตามลำดับขั้นพัฒนาการอย่างไรก็ตามจากการศึกษาความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองของ Callen, Ellard และ Nicol ในปี 2006 พบว่าในวัยผู้ใหญ่ก็ยังคงหลงเหลือความเชื่อเช่นนี้อยู่

ประเภทของความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม

มีการแบ่งประเภทของความเชื่อว่าโลกยุติธรรมไว้เป็นจำนวนมาก เช่น แบ่งตามมิติของบุคคล คือ ความเชื่อว่าโลกยุติธรรมที่มีต่อตนเอง และความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมที่มีต่อผู้อื่น (Rubin&Peplau, 1975) หรือแบ่งตามประเภทของความยุติธรรมที่เกิดขึ้น (Lucas, Young, Zhdanova&Alexander, 2010) คือ ความเชื่อว่าโลกยุติธรรมด้านกระบวนการ และความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมด้านผลลัพธ์

จำแนกความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม ออกเป็นสองประเภท (Maes, 1998; Maes & Schmitt, 1999) คือ

1. ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง (Immanent Justice, ImJ) เป็นความเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้น ณ ขณะนี้ มีสาเหตุมาจากผลกรรมในอดีตที่เคยกระทำไว้ ซึ่งผู้ที่มีความเชื่อเช่นนี้ เมื่อรับรู้ถึงสถานการณ์ที่มีความไม่ยุติธรรมเกิดขึ้น มักจะมีแนวโน้มที่จะลดคุณค่าของเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำในสถานการณ์นั้นๆลง โดยมีความเชื่อว่า ความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้น เช่น การถูกเอาเปรียบ มีสาเหตุมาจากการกระทำในอดีตของบุคคลนั้นๆเอง เพราะฉะนั้นบุคคลจึงได้รับในสิ่งที่เขาสมควรได้แล้ว

2. ความเชื่อว่า จะได้รับการชดเชยในอนาคต (Ultimate Justice, UJ) เป็นความเชื่อที่ว่า เมื่อได้รับสิ่งที่ไม่ยุติธรรม รับรู้ว่า ณ ตอนนั้นไม่ใช่สิ่งที่สมเหตุสมผลทำยที่สุดแล้วจะต้องได้รับการชดเชยในอนาคต ผู้ที่มีความเชื่อเช่นนี้ มักจะมองผู้อื่นในแง่บวกมากกว่า และยังสามารถทำนายสุขภาพจิตได้ดีกว่าความเชื่อแบบผลกรรมตามสนองได้อีกด้วย

ความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมเป็นตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อบุคคลเป็นอย่างมาก จากการศึกษารวบรวมของ Furnham ปี 2003 พบว่า คนที่มีความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมสูง จะรายงานว่าตนมีความพึงพอใจในชีวิตมากกว่า มีสุขภาพของบุคคลที่ดีกว่า รวมทั้งมีความสามารถที่จะจัดการกับสถานการณ์ที่มีความเครียดในชีวิตได้ดีกว่า มีการแสดงออกถึงอารมณ์บวกมากกว่า มักจะประเมินสถานการณ์ต่างๆในชีวิตว่ามีความยุติธรรม (Dalbert&Stoeber, 2006) ระบุตนเองว่าเป็นเหยื่อในการกระทำน้อยกว่า และ ความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมมีสหสัมพันธ์ทางลบกับอารมณ์ซึมเศร้าอีกด้วย

ภาพที่ 1 โมเดลประเภทของความเชื่อว่าคุณภาพโลกมีความยุติธรรม

นอกจากนี้เพราะความเชื่อที่ว่า บุคคลได้รับในสิ่งที่สมควรได้ ทฤษฎีความเชื่อว่าคุณภาพโลกยุติธรรมจึงสามารถอธิบายได้ว่าทำไมคนจึงมีเจตคติทางลบกับคนบางกลุ่มได้ เช่น ผู้ติดเชื้อ HIV, คนอ้วน, คนจน หรือเหยื่อจากการข่มขืน เนื่องจากบุคคลจะมองผู้ที่มีลักษณะไม่พึงประสงค์หรือตกเป็นเหยื่อเหล่านั้นว่า เขาสมควรที่จะได้รับสิ่งนั้นแล้ว เช่น อาจจะมีการกระทำบางอย่างของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการข่มขืน อาทิ การแต่งกายยั่วยวนหรือการไม่ระมัดระวังตัว เขาจึงสมควรที่จะได้รับผลกระทบทางลบนั้นแล้ว สิ่งนี้เรียกว่า การปฏิเสธความไม่ยุติธรรมด้วยวิธีการโทษเหยื่อ (Victim blaming) มีหลายการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ที่มีความเชื่อว่าคุณภาพโลกมีความยุติธรรมสูง จะมีการอนุมานสาเหตุไปทางลบ (โทษที่เหยื่อ) มากกว่าผู้ที่มีความเชื่อว่าคุณภาพโลกมีความยุติธรรมต่ำ เพราะการโทษเหยื่อนี้เองจะช่วยให้บุคคลรับรู้ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ทางลบน้อยลงกว่าความเป็นจริง โดยมีความเชื่อว่าคุณภาพโลกไม่ได้ทำอะไรที่จะนำไปสู่ผลร้ายเช่นนั้น (Furnham, 2003) ความเชื่อว่าคุณภาพโลกมีความยุติธรรม จึงเป็นเหมือนกับกลไกที่ช่วยให้บุคคลรับมือกับสิ่งต่างๆ รับมือต่อความเป็นจริงของโลก และยังสามารถคงความเชื่อว่าคุณภาพโลกเป็นระเบียบ มีความยุติธรรมและมั่นคงได้ (Nudelman & Shiloh, 2011)

ความเชื่อว่าคุณภาพโลกมีความไม่ยุติธรรม (Belief in an unjust world, BUW)

ความเชื่อว่าคุณภาพโลกมีความไม่ยุติธรรม (Belief in an unjust world, BUW) หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่ว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม ซึ่งความไม่ยุติธรรมคือ คนได้รับในสิ่งที่ไม่สมควรได้รับ หรือ ไม่ได้รับในสิ่งที่สมควรได้รับ มนุษย์ต้องการเชื่อและคาดหวังว่าโลกนี้มีความยุติธรรม เป็นกลาง และจะได้รับรางวัลจากความพยายามกระทำสิ่งดีๆ แต่ในชีวิตจริงกลับไม่เป็นเช่นนั้นเสมอไปบุคคลประสบกับความล้มเหลวและความผิดพลาดต่าง ๆ นานา เมื่อไม่เป็นไปอย่างที่คาดหวังจะมีความเชื่อหนึ่งเข้ามาแทนที่ความยุติธรรมนั้นก็คือ ความเชื่อว่าคุณภาพโลกนี้ไม่ยุติธรรม ไม่เป็นกลาง และไม่ได้รับผลตอบแทนอย่างที่ควรจะได้ ความเชื่อว่าคุณภาพโลกมีความไม่ยุติธรรมเป็นลักษณะอย่างหนึ่งซึ่งเกิดจากการคิดหาเหตุผลที่ว่าทำไมบุคคลนั้นๆ ถึงได้รับในสิ่งที่ไม่ปรารถนา หรือ ไม่ได้รับในสิ่งที่ตนเองปรารถนา ความเชื่อว่าคุณภาพโลกมีความไม่ยุติธรรมนี้เป็นหนึ่งในกลวิธีที่มนุษย์ใช้รับมือกับ

ประสบการณ์เลวร้ายที่เข้ามาในชีวิต (Lazarus & Folkman, 1984) ในเมื่อตนเองได้รับในสิ่งที่ไม่ต้องการ หรือ ไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการ บุคคลมีแนวโน้มจะเชื่อและโทษว่า เป็นเพราะโลกนี้มีความไม่ยุติธรรม

Lench และ Chang (2007) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมว่าเป็นกระบวนการทางปัญญาที่ให้เหตุผลกับตัวบุคคลเองว่าบุคคลมักจะได้รับสิ่งที่ตนไม่อยากจะได้รับ หรือ ไม่ได้รับในสิ่งที่ตนสมควรจะได้รับ ส่วน Furnham และ Procter (1989) ได้โต้แย้งว่าความเชื่อนี้เป็นตัวสะท้อนความไม่ยุติธรรมของโลก โลกไม่มีความเป็นกลาง และเกิดขึ้นโดยไม่ได้รับความยินยอมจากใครทั้งสิ้น Lench และ Chang (2007) ยังค้นพบอีกว่าความเชื่อว่าโลกนี้มีความไม่ยุติธรรมนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการเกิดความซึมเศร้าและอารมณ์โกรธของบุคคล

Dalbert และคณะพบว่าทั้งความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม และไม่มีความยุติธรรมเป็นตัวแปรที่ตรงข้ามกันอย่างสิ้นเชิง และมีความสัมพันธ์กันทางลบ (Dalbert, Lipkus, Sallay, & Goch, 2001) โดยความเชื่อที่ว่าโลกนี้มีความไม่ยุติธรรมเป็นลักษณะบุคลิกภาพแบบไม่คงทน (state) กล่าวคือ สามารถเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขได้ง่ายในตัวบุคคล เป็นไปได้ว่าความเชื่อแบบนี้เป็นบ่อเกิดให้บุคคลมีความเห็นแก่ตัว เพราะต่างคนต่างคิดว่าทุกๆคนก็ทำเพื่อตัวเองกันทั้งนั้นและในการทดลองของ Dalbert, Lipkus, Sallay, และ Goch (2001) ยังพบว่าทั้งสองเป็นตัวแปรอิสระต่อกันกล่าวคือ ในตัวนักโทษที่มีความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมอาจส่งผลให้พวกเขาก่ออาชญากรรมได้ง่าย แต่พวกเขาอาจรู้สึกผิดหลังจากได้ร่วมกันก่ออาชญากรรมแล้วก็เป็นได้ นั่นเป็นข้อพิสูจน์ได้ว่าความเชื่อทั้งสองนี้มีความเป็นอิสระต่อกันอีกทั้งการทำงานของความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมยังแตกต่างกับความเชื่อที่ว่าโลกมีความยุติธรรม จึงไม่น่าแปลกใจหากบุคคลที่มีประสบการณ์ในด้านลบและบุคคลที่มีบุคลิกกังวล ซึมเศร้า จะมีความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมอยู่ในระดับต่ำ มองว่าการที่ตนได้สิ่งที่ไม่ต้องการเป็นรางวัลตอบแทนเป็นเรื่องที่เลวร้าย ยิ่งตอกย้ำให้มีความเชื่อว่าโลกนี้มีความไม่ยุติธรรมเพิ่มมากขึ้น (Hertel, 2004; Koster, De Raedt, Goeleven, Franck, & Crombez, 2005) ความเชื่อนี้มีความสัมพันธ์กับความโกรธ (Averill, 1983) ยิ่งมีความโกรธมากก็ยิ่งมีความเชื่อว่าโลกนี้ไม่ยุติธรรมมากขึ้นตามลำดับโดยเฉพาะหากความโกรธนั้นมาจากเหตุการณ์เลวร้ายที่บุคคลนั้นประสบ นอกจากนี้ความเชื่อว่าโลกนี้ไม่ยุติธรรมยังสามารถทำนายการรับรู้เหตุการณ์ที่เลวร้ายได้มากกว่าเหตุการณ์ดีที่เกิดขึ้นกับบุคคล (Lench & Levine, 2005; Weinstein, 1980). จึงกล่าวได้ว่า ความเชื่อว่าโลกนี้มีความไม่ยุติธรรมมาจากการที่บุคคลได้รับในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ หรือ ถูกกลั่นแกล้งอย่างไม่สมเหตุผลเมื่อเทียบกับสิ่งที่คิดว่าสมควรได้รับอย่างแท้จริง ถ้าบุคคลมีความเชื่อดังกล่าว จะส่งผลให้เป็นคนมองโลกในแง่ร้าย และมองว่าเหตุการณ์ร้ายๆจะเกิดขึ้นกับตนเองมากกว่าเหตุการณ์ดีๆ

การหมกมุ่นครุ่นคิด (Rumination)

การหมกมุ่นครุ่นคิด (Rumination) หมายถึงการคิดซ้ำไปซ้ำมาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเป็นการคิดซ้ำเกี่ยวกับสาเหตุ ผลลัพธ์ของเหตุการณ์รวมทั้งอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้น ซึ่งมีผลทำให้เกิดอารมณ์ทางลบอย่างต่อเนื่อง

Segerstrom, Stanton, Alden และ Shortridge (2003) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบ และสามารถจับมิติของลักษณะนิสัยการหมกมุ่นครุ่นคิด นั่นคือ มิติประจุกทางอารมณ์ของการคิดซ้ำ (emotional valence of the repetitive thought) หมายถึง ลักษณะของการครุ่นคิดที่ถือเป็นทางบวกและทางลบ Smith และ Alloy (2009) เรียกว่าประเภทการครุ่นคิดที่เป็นทั้งประโยชน์ และเป็นโทษ (Helpful-harmful sub-types)

-การครุ่นคิดที่เป็นประโยชน์ คือ การครุ่นคิดที่เป็นกระบวนการปรับตัวเพื่อกำกับตนเอง ซึ่งมุ่งไปที่ความพึงพอใจในสิ่งที่อยากรู้ อยากเห็นหรือการเข้าใจตนเอง Trapnell และ Campbell (1999) เรียกการครุ่นคิดแบบนี้ว่าการไตร่ตรอง (reflection)

-การครุ่นคิดที่เป็นโทษ คือ การครุ่นคิดเกี่ยวกับตนเองที่ตอบสนองต่อการถูกคุกคามจากสิ่งเร้าต่างๆ ซึ่งได้แก่ การสูญเสีย ความไม่มั่นคง หรือความไม่ยุติธรรมที่ตนเองได้รับ เป็นการครุ่นคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาวะทางอารมณ์ลบที่เกิดขึ้น ได้แก่ ความกังวล ความเศร้า และความโกรธ (Trapnell, 1995) เรียกว่า การหมกมุ่นครุ่นคิด (Rumination) หรือ การครุ่นคิด (brooding) ซึ่งหากเป็นการครุ่นคิดเกี่ยวกับความโกรธจะมุ่งไปที่การรับรู้ความไม่ยุติธรรมของผู้อื่น เช่น ทำไมผู้อื่นถึงปฏิบัติเช่นนี้กับฉัน (Rusting & Nolen-Hoeksema, 1998) และการหมกมุ่นครุ่นคิดก็ยังสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ (Anger Rumination) และการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับความเศร้า (Sadness Rumination)

การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ (Anger Rumination)

ความโกรธ เป็นอารมณ์พื้นฐานของมนุษย์ (Oatley, 1992) ซึ่งบอกได้ว่าเป็นอารมณ์ทางลบที่เกิดขึ้นโดยมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีรเคมีในสมอง ร่างกาย และการแสดงออกของบุคคล (Kassinove & Sukhodolsky, 1995) หากความโกรธ คือ อารมณ์ การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับความโกรธ นั่นก็คือการคิดถึงอารมณ์โกรธนั้นๆ นั่นเอง Nolen-Hoeksema's (1991) ได้กล่าวไว้ว่าการหมกมุ่นครุ่นคิด คือการคิดซ้ำไปซ้ำมาเกี่ยวกับสาเหตุ ผลลัพธ์ และอาการทางลบที่เกิดในขณะนั้น มีความคาบเกี่ยวกับความเสียใจ กังวลใจ การหมกมุ่นครุ่นคิดตอบสนองต่อผลทางลบ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการหมกมุ่นครุ่นคิดนำไปสู่ภาวะด้านลบ ไม่ว่าจะเป็นความเครียด ความก้าวร้าว ความหวั่นวิตก Caprara (1986) ให้นิยามไว้ว่า การหมกมุ่นครุ่นคิดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางปัญญาที่มีการจดจำเกี่ยวกับการขั้วและการแก้แค้นเป็นองค์ประกอบ ทำให้เกิดความก้าวร้าวมากขึ้น อีกทั้งความ

ก้าวร้าวก็มีความสัมพันธ์กับการหมกมุ่นครุ่นคิดเช่นกัน การหมกมุ่นครุ่นคิดช่วยคงอารมณ์โกรธในตัวบุคคลไว้ด้วย หากบุคคลเกิดการครุ่นคิดในเรื่องเลวร้าย บุคคลมีแนวโน้มก้าวร้าวมากขึ้น ในขณะที่ Beckman และ Kellman (2004) อธิบายว่าการหมกมุ่นครุ่นคิดเป็นสิ่งรบกวนความสำเร็จในการควบคุมการตอบสนอง ความเครียดของตัวบุคคลด้วยเช่นกัน

การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับความเศร้า (Sadness Rumination)

แนวคิดของ Conway, Csank, Holm, และ Blake(2000) กล่าวถึงการหมกมุ่นครุ่นคิดกับความเศร้าเสียใจ ซึ่งให้คำนิยามไว้ว่า การหมกมุ่นครุ่นคิดคือการคิดซ้ำไปซ้ำมาเกี่ยวกับความโศกเศร้าและสถานการณ์ที่นำไปสู่ความเศร้านั้นๆ การหมกมุ่นครุ่นคิดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้สึกด้านลบต่างๆ และยังเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดความซึมเศร้า อีกทั้งยังสามารถทำนายการเกิดภาวะซึมเศร้าระยะเริ่มต้นของบุคคลได้ (Just Alloy, 1997; Kuehner & Weber, 1999; Nolen-Hoeksema, 2000; Nolen-Hoeksema & Morrow, 1991; Nolen-Hoeksema et al., 1994)งานวิจัยต่อมาได้ค้นพบว่าการหมกมุ่นครุ่นคิดทำให้ใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาได้น้อยลง เพิ่มการระลึกเรื่องราวร้ายๆ และเพิ่มความไวต่อความรู้สึกโศกเศร้า(Lyubomirsky et al.,1998; Lyubomirsky and Nolen-Hoeksema, 1995; Nolen-Hoeksema & Davis, 1999)งานวิจัยของ Nolen-Hoeksema (1991) กล่าวว่าเมื่อบุคคลเกิดภาวะโศกเศร้า จะนำไปสู่การหมกมุ่นครุ่นคิด และการครุ่นคิดนี้เป็นตัวเพิ่มพฤติกรรมและความคิด ซึ่งทำให้เกิดการครุ่นคิดเกี่ยวกับความเศร้าของตนเองซ้ำๆ เพราะแม้แต่ครุ่นคิด จึงไม่มีการเปลี่ยนพฤติกรรมที่นำมาซึ่งความเศร้าและยังเสียเวลาไปกับการครุ่นคิดถึงเรื่องแย่ๆของตนเองอีก (Carver, Scheier, & Weintraub, 1989; Lyubomirsky, Caldwell, & Nolen-Hoeksema, 1998; Nolen-Hoeksema, 1991)

ในทางกลับกัน การหมกมุ่นครุ่นคิดก็มีประโยชน์ เนื่องจากบุคคลจะเชื่อว่าการหมกมุ่นครุ่นคิดจะช่วยแก้ปัญหา หรือวิเคราะห์หาทางออกของปัญหาที่เกิดระหว่างปัจจุบันกับความคาดหวังของเรา ซึ่งทำให้เกิดการค้นหาวิธีการต่างๆที่นำไปสู่เป้าหมายตามต้องการ (Papageorgiou & Well, 2001)นอกจากนี้ยังพบว่าการหมกมุ่นครุ่นคิดสามารถเพิ่มพลังทางปัญญาได้อีกด้วย (Martin & Tesser, 1996)

การให้อภัย (Forgiveness)

การให้อภัย หมายถึง การตอบสนองของบุคคลเมื่อประสบกับเหตุการณ์ที่ตนเป็นผู้ได้รับผลกระทบอันไม่พึงประสงค์ที่ทำให้เกิดความเจ็บปวด โกรธ เสียใจ โดยเปลี่ยนอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมทางลบต่อผู้ที่กระทำผิดนั้นไปสู่สภาวะกลางๆหรือทางบวก

การให้อภัยเป็นเรื่องที่ได้รับการศึกษาในหลายสาขาวิชาเป็นเวลานานดังนั้นจึงมีการให้คำจำกัดความที่แตกต่างกันออกไป งานวิจัยส่วนใหญ่ต่างก็กล่าวถึงการให้อภัยในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ การให้อภัยเป็นองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์จากอารมณ์ทางลบเปลี่ยนเป็นอารมณ์ทางบวก โดยการช่วยลดหรือมาแทนที่อารมณ์ทางลบที่เกิดขึ้น (McCullough & Witvliet, 2002) อารมณ์ทางบวก เช่น ความรัก ความเห็นอกเห็นใจ การเข้าใจอย่างร่วมรู้สึกหรือความรู้สึกเห็นใจต่อผู้ที่กระทำผิด (Worthington & Wade, 1999) แต่ไม่ได้รวมไปถึงการไม่เอาผิด การไม่ถือโทษ การประนีประนอม (McCullough, Pargament, & Thoresen, 2001) แม้ว่าจะมีการประนีประนอมเกิดขึ้นเมื่อเกิดการกระทำผิด หากแต่ไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ว่าเกิดการให้อภัย (Worthington & Drinkard's, 2000) นอกจากนี้ Enright และ Fitzgibbons (2000) อธิบายถึงบทบาทของการให้อภัยเพิ่มเติมว่าไม่ได้ส่งอิทธิพลถึงเปลี่ยนแปลงแค่เพียงด้านอารมณ์เท่านั้น หากแต่ยังรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การคิด และความรู้สึกอีกด้วย ต่อมาได้มีการศึกษางานวิจัยนี้เพิ่มเติมในปี 2001 พบว่า นอกจากการให้อภัยจะส่งอิทธิพลทำให้เกิดการเปลี่ยนทั้งในด้านพฤติกรรม การคิด ความรู้สึกแล้ว ตัวแปรทั้งสามยังส่งอิทธิพลซึ่งกันและกันด้วย (McCullough, Pargament, & Thoresen, 2001) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยศึกษาบทบาทของการให้อภัยเพิ่มเติมของ McCullough และคณะ ในปี 2003 กล่าวว่า การให้อภัยมีบทบาทสำคัญต่อแรงจูงใจที่จะลดความเคียดแค้นในขณะเดียวกันทำให้เกิดการประนีประนอมไกลเกลี่ยเพิ่มมากขึ้น

การศึกษาของ Thompson และคณะ ปี 2005 กล่าวว่า การให้อภัยอยู่ภายใต้กรอบการรับรู้ว่ามี การกระทำผิดเกิดขึ้น บุคคลจะตอบสนองต่อการกระทำผิดนั้น ทั้งตัวผู้กระทำผิด สภาวะอารมณ์ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จากที่มีสภาวะทางลบ ไปสู่สภาวะเป็นกลาง หรือสภาวะทางบวก ทั้งนี้สาเหตุของการกระทำผิดซึ่งเป็นที่มาของการให้อภัยอาจมาจากตนเอง บุคคลอื่น หรือเหตุการณ์ที่อยู่นอกเหนือการควบคุม การเปลี่ยนแปลงการตอบสนองของบุคคล ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 อย่าง ได้แก่ ทิศทาง คือ ความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมจากสภาวะทางลบ ไปสู่สภาวะกลางหรือบวก และความรุนแรง คือ ความเข้มข้น การรุกร้าก้าวร้าวทางความคิด ความรู้สึก พฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ความรุนแรงเบาบางลง

แนวคิดของ Thompson และคณะ (2005) มองว่ากระบวนการให้อภัยเป็นสิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคลเป็น การเปลี่ยนแปลงทางความคิด ความรู้สึกและแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากการสร้างสมมติฐานใหม่เกี่ยวกับการกระทำผิด เพื่อเปลี่ยนสภาวะทางลบให้เป็นกลางหรือบวกมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ McCullough และ คณะ

ในปี 1998 มีการขยายความเพิ่มเติมว่าความคิดแบบเป็นกลางหรือความเข้าใจแบบร่วมรู้สึก แรงจูงใจและพฤติกรรมแสวงหาความยุติธรรมเป็นแรงจูงใจพื้นฐานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะทางลบดังกล่าว อย่างไรก็ตามบุคคลอื่นอาจจะแสวงหาความยุติธรรมด้วยแรงจูงใจที่จะอยากป้องกันตนเองจากการกระทำผิดซ้ำเดิมในอนาคต (Thompson et al., 2005)

ดังนั้น การให้อภัย หมายถึง การตอบสนองของบุคคลเมื่อรับรู้ว่าจะประสบกับเหตุการณ์ที่ตนเป็นผู้ได้รับผลกระทบอันไม่พึงประสงค์ ทำให้เกิดอารมณ์ทางลบขึ้น เช่น เจ็บปวด โกรธ เสียใจ การตอบสนองของสภาวะอารมณ์นี้เป็นการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ความรู้สึก อารมณ์และพฤติกรรมทางลบต่อผู้ที่กระทำผิดนั้นไปสู่สภาวะกลางๆหรือทางบวก โดยมีทิศทางและความรุนแรงเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงสถานะทางลบสู่สภาวะกลางๆหรือทางบวก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเชื่อในความยุติธรรม การหมกมุ่นครุ่นคิด และการให้อภัย

งานวิจัยของ Lucas, Young, Zhdanova และ Alexander (2010) ได้นำแนวคิดความเชื่อที่ว่าโลกมีความยุติธรรมไปแตกประเด็นออกเป็นความเชื่อเกี่ยวกับระหว่างความยุติธรรมในกระบวนการกับผลลัพธ์ พบความเชื่อมโยงของความเชื่อที่ว่าโลกมีความยุติธรรม การหมกมุ่นครุ่นคิด และการให้อภัย โดยพบว่า เมื่อบุคคลเชื่อว่าตนได้รับความยุติธรรมมากทั้งในด้านของกระบวนการและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จะส่งผลให้มีการหมกมุ่นครุ่นคิดลดลงและมีความหุนหันพลันแล่นต่ำ ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้เองที่ส่งอิทธิพลทางลบต่อการให้อภัย ดังนั้น บุคคลจึงมีการให้อภัยเพิ่มมากขึ้น

แม้จะยังไม่มียานศึกษาวิจัยที่ชัดเจนว่า ความเชื่อที่ว่าโลกมีความยุติธรรมมีความสัมพันธ์อย่างไรกับการหมกมุ่นครุ่นคิด หากแต่ Dalbert ปี 2002 ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีความเชื่ออย่างหนักแน่นว่าโลกมีความยุติธรรมเมื่อตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่ขัดกับความเชื่อที่ว่าโลกเป็นระเบียบ มีความยุติธรรม เช่น การเห็นว่าคนที่กระทำไม่ดีแต่ไม่ได้รับผลกรรมของตน บุคคลก็มักจะพยายามลดความขัดแย้งในใจที่เกิดขึ้น ด้วยการลดการหมกมุ่นครุ่นคิด

Strelan และ Sutton (2011) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อที่ว่าโลกมีความยุติธรรมและการให้อภัยไว้ โดยแบ่งการให้อภัยออกเป็นสองมิติคือ การยับยั้งพฤติกรรมทางลบ และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางบวกต่อผู้กระทำผิด พบว่า ความเชื่อที่ว่าโลกมีความยุติธรรมสามารถทำนายได้แค่เพียงการยับยั้งพฤติกรรมทางลบต่อผู้กระทำผิดเท่านั้นโดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีความรุนแรงต่ำ

Strelan (2007) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการให้อภัยกับความเชื่อที่ว่าโลกยุติธรรม โดยพยายามเชื่อมโยงความยุติธรรมกับการให้อภัยของแต่ละบุคคลทั้งต่อตัวเองและผู้อื่นผ่านความสัมพันธ์ดังกล่าวซึ่งมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ บุคคลที่มีความเชื่อที่ว่าโลกยุติธรรมต่อตนเองนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้อภัยโดยมีแนวโน้มที่จะให้อภัยคนอื่นและให้อภัยตัวเอง ในทางกลับกันไม่พบความสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความเชื่อที่ว่าโลกยุติธรรมต่อผู้อื่น แต่พบความสัมพันธ์ทางบวกต่อการให้อภัยตนเอง

ความเชื่อที่ว่าโลกยุติธรรมที่ส่งผลต่อตนเอง หมายถึง การรับรู้ความรู้สึกของบุคคลนั้นเมื่อเป็นผู้ถูกกระทำ ในขณะที่ความเชื่อที่ว่าโลกยุติธรรมที่ส่งผลต่อบุคคลอื่น หมายถึง การเชื่อว่าเป็นผู้ถูกกระทำถูกกระทำอย่างไร

บุคคลที่มีความเชื่อที่ว่าโลกยุติธรรมสูงมีแรงกระตุ้นให้มีแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อการกระทำผิดด้วยการให้อภัยในแง่ของการปล่อยวางร่วมกับกลไกการปรับตัวเพื่อจัดการกับความเจ็บปวดที่เกิดขึ้น (Strelan, 2007) ซึ่งทั้งสองลักษณะนี้เป็นพื้นฐานของการให้อภัยโดยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการชดเชย บุคคลสามารถ

รับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ว่ามีคามยุติธรรมต่อตัวเขา การให้อภัยยังทำให้บุคคลรับรู้ว่ามีสิ่งดีๆที่เกิดขึ้น
ยุติธรรมสำหรับเขาและโลกนี้เป็นสถานที่ที่ยุติธรรมแล้วซึ่งสัมพันธ์กับการแผ่ขยายผลลัพธ์ที่เกิดจากการกระทำ
ผิดนั้น

ความเชื่อว่าโลกนี้ยุติธรรมต่อตนเองและบุคคลอื่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้อภัยตนเอง บุคคล
ที่เชื่อว่าโลกนี้ยุติธรรมมีแนวโน้มที่จะไม่เอาผิดการกระทำผิดทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งนี้การเห็นคุณค่าในตนเอง
เป็นอีกหนึ่งตัวแปรสำคัญ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า บุคคลที่มีความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม อาจเป็นแรงกระตุ้น
ให้เกิดลักษณะการให้อภัย รวมถึงอาจเพิ่มลักษณะนิสัยอื่นๆ เช่น การยอมรับ ยอมตาม ซึ่งเป็นตัวทำนาย
ลักษณะนิสัยการให้อภัยได้

ความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม กับความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม

Lerner (1980) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมว่าเป็นทฤษฎีของความยุติธรรม
ซึ่งเป็นพื้นฐานของชีวิตที่ว่า บุคคลจะได้รับในสิ่งที่ควรได้รับ และสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่บุคคลปรารถนา ความเชื่อนี้เป็น
ผลมาจากแรงจูงใจของบุคคลที่ทำนายเหตุการณ์ด้านดีที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของตน โดยความเชื่อนี้นำมาซึ่ง
สุขภาวะทางจิตที่ดี สามารถรับมือกับสถานการณ์ต่างๆได้ และลดการเกิดอารมณ์ทางลบ (Dalbert, 2001)
ในขณะที่ Lench และ Chang (2007) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมว่าเป็น
กระบวนการทางปัญญาที่ให้เหตุผลกับตัวบุคคลเองว่าบุคคลมักจะได้รับสิ่งที่ตนไม่อยากจะได้รับ หรือ ไม่ได้รับ
ในสิ่งที่ตนสมควรจะได้รับ ส่วน Dalbert และคณะพบว่าทั้งความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมและไม่มีความ
ยุติธรรมเป็นตัวแปรที่ตรงข้ามกัน แต่ทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในด้านลบ (Dalbert, Lipkus, Sallay, & Goch, 2001;
Lench & Chang, 2007; Loo, 2002).

Furnham (1985) ก็กล่าวว่าทั้งสองตัวแปรนี้มีโครงสร้างที่แตกต่างกันมาก เพราะความเชื่อว่าโลกมีความ
ยุติธรรมจะสะท้อนความเป็นกลางของโลกนี้ ในขณะที่ความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมสะท้อนให้เห็นถึง
ความปนเปื้อนไม่รู้ผิดรู้ถูกของโลก

การหมกมุ่นครุ่นคิดและการให้อภัย

งานวิจัยของ Worthington และคณะ (2000) ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรการให้อภัย การหมกมุ่น
ครุ่นคิดแบบเคียดแค้นและลักษณะอารมณ์ ผ่านการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่า
การหมกมุ่นครุ่นคิดเป็นตัวแปรกำกับระหว่างการให้อภัยและลักษณะอารมณ์ การให้อภัยมีความสัมพันธ์ทาง

ลบบกกับการหมกมุ่นครุ่นคิด แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะอารมณ์ทางบวก การยอมรับการเห็นด้วย การเข้าใจอย่างร่วมรู้สึกและการเปิดเผยตัวตน ขณะเดียวกันก็มีความสัมพันธ์ทางลบกับอารมณ์ทางลบ ความโกรธ ความกลัว การต่อต้าน การวิตกกังวล จากงานวิจัยนี้จึงมีการให้คำจำกัดความของการให้อภัยว่าการให้อภัยเป็นการแทนที่ความรู้สึกไม่ให้ภัยด้วยความรู้สึกทางบวกรวมไปถึงความรัก ความมีเมตตา กรุณา ความเห็นอกเห็นใจ การเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก ต่อผู้กระทำผิด (Worthington & Wade, 1999)

เมื่อเกิดการกระทำผิดขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้ที่ถูกกระทำสามารถรับรู้ได้ถึงความเจ็บปวดไม่เพียงพอใจจากการกระทำนั้นอาจมีอารมณ์โกรธหรือความกลัวร่วมด้วย แม้ว่าในขณะนั้นจะมีความรู้สึกทางบวก เช่น การยอมรับ ความเห็นอกเห็นใจ แทรกเข้ามาก็ตาม กระนั้นความรู้สึกทางบวกนี้อาจไม่ส่งอิทธิพลมากพอที่จะทำให้เกิดการให้อภัย และอาจถูกแปรเปลี่ยนไปเป็นการไม่ให้อภัยได้ ดังนั้นจึงมีการสร้างสมมติฐานที่ว่าความรู้สึกทางบวกที่ควรจะมีบทบาทช่วยให้เกิดการให้อภัยแต่ถูกแปรเปลี่ยนเป็นการไม่ให้อภัยนั้นอาจเกี่ยวข้องกับ การหมกมุ่นครุ่นคิดถึงสิ่งที่เกิดขึ้นและยังอาจเป็นแรงจูงใจของผู้กระทำผิดได้ (Berry et al., 2001)

การหมกมุ่นครุ่นคิดมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการไม่ให้อภัยและยังเป็นสาเหตุที่ทำให้มีการให้อภัยน้อยลง การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับความเจ็บปวดถูกพิจารณาว่าเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ทางลบ เช่น การเป็นปรปักษ์ ความโกรธ ซึ่งการให้อภัยประเมินการหมกมุ่นครุ่นคิดได้อย่างชัดเจนจากงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้อภัยและการหมกมุ่นครุ่นคิดแบบอาฆาตพยาบาทศึกษากับนักศึกษามหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาทั้งชายและหญิงจำนวน 233 คน ใช้การประเมินตนเองจากมาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดแบบไม่เฉพาะเจาะจง (Dissipation-Rumination Scale) พัฒนาโดย Caprara (1986) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความโกรธแต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้อภัย นอกจากนี้ลักษณะนิสัยแบบให้อภัยยังมีความสัมพันธ์ทางลบกับมาตรวัดนี้อีกด้วย การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์เลวร้ายสามารถกระตุ้นการขยายอารมณ์ทางลบที่มีต่อเหตุการณ์ นั้นๆ (Greenberg, 1995) อีกทั้งยังส่งผลทางลบกับลักษณะนิสัยแบบให้อภัย (Berry และคณะ, 2001) การหมกมุ่นครุ่นคิดแบบอาฆาตพยาบาทนี้มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนไม่ให้เกิดการให้อภัย (Worthington & Wade, 1999) นอกจากนี้การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ผิดกฎหมายมีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้อภัย (McCullough, Rachal, Sandage, Worthington, Brown, & Hight 1998; Ysseldyk, Matheson, & Anisman, 2007). ทฤษฎีและงานวิจัยเสนอแนะว่าการหมกมุ่นครุ่นคิดมากเกินไปจะนำไปสู่การให้อภัยที่น้อยลงแต่เพิ่มความเคียดแค้นมากขึ้น (Bushman, Bonacci, Pedersen, Vazquez, & Miller, 2005; Ysseldyk et al., 2007)

มีงานวิจัยหลายงานที่พบความเชื่อมโยงระหว่างการหมกมุ่นครุ่นคิดและแนวโน้มการให้อภัย โดยมีเรื่องอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอารมณ์โกรธ พบว่า การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับความโกรธส่งผลต่อลักษณะนิสัยการให้อภัย (Barber, Maltby, & Macaskill, 2005) ยิ่งบุคคลหมกมุ่นครุ่นคิดมากเท่าไรยิ่ง

เพิ่มความโกรธ มีแนวโน้มให้อภัยผู้กระทำผิดน้อยลง (McCullough, Bono & Root, 2007) รวมถึงความสัมพันธ์แบบสามีภรรยา พบว่า เมื่อมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีต ความไม่มั่นใจในคู่รัก ยิ่งทำให้ลดการให้อภัยคู่รักของตน (Kachadourian, Fincham, & Davila, 2005)

การหมกมุ่นครุ่นคิดและความถี่ของประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจ

จากการศึกษางานวิจัยช่วงปี 1996 ถึงปี 2005 พบความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่เจ็บปวด ไม่พึงพอใจกับการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์ที่เกิดขึ้น โดยสามารถแยกออกเป็น 2 ทิศทาง ดังนี้ ทิศทางแรก ได้แก่ เหตุการณ์ที่ทำให้เจ็บปวดมีความสัมพันธ์กับการหมกมุ่นครุ่นคิด การศึกษาของ Sullivan, Lynch และ Clark (2005) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก นั่นคือ ยิ่งมีประสบการณ์ที่เจ็บปวดมาก เมื่อนึกถึงเหตุการณ์ดังกล่าวก็จะยิ่งหมกมุ่นครุ่นคิดมากเช่นกัน นอกจากนี้ จากการศึกษาของ Miller, Smith, Turner, Guijarro และ Hallet (1996) พบว่า นอกเหนือจากเหตุการณ์ที่สร้างความเจ็บปวดแล้ว ความโกรธที่ถูกสร้างขึ้นจากเหตุการณ์นั้นก็มีผลเช่นกัน กล่าวคือ ยิ่งประสบกับเหตุการณ์ที่ทำให้โกรธมากเท่าไร ก็ยิ่งครุ่นคิดและคงความโกรธไว้กับตนเอง โกรธแค้นคนที่เป็นต้นเหตุมากยิ่งขึ้น และทิศทางที่สอง ได้แก่ การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธแสดงความสัมพันธ์กับประสบการณ์เจ็บปวด (Sullivan, Stanish, Waite, Sullivan & Tripp, 1998) อธิบายได้ว่าเมื่อมีการหวนระลึกและครุ่นคิดถึงความเจ็บปวดที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่ประสบ ก็จะมีนึกถึงเรื่องที่ทำให้เจ็บปวดมากขึ้น (Crombez, Eccleston, Baeyens, & Eelen, 1998; Eccleston & Crombez, 1999; Peters, Vlaeyen, & van Drunen, 2000)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจกับการหมกมุ่นครุ่นคิด อาจมีความสัมพันธ์ได้ทั้ง 2 ทิศทาง เป็นความสัมพันธ์แบบ reciprocal relationship กล่าวคืออิทธิพลของการมีประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจและระลึกถึงเหตุการณ์นั้นมากส่งผลต่อการหมกมุ่นครุ่นคิดถึงอารมณ์ที่เกิดจากเหตุการณ์นั้นๆ ทำให้เกิดการหมกมุ่นครุ่นคิดถึงอารมณ์นั้นๆมากขึ้น จากนั้นเมื่อมีการหมกมุ่นครุ่นคิดถึงอารมณ์ที่เกิดจากเหตุการณ์นั้นๆมากเท่าไรก็ส่งผลย้อนกลับไปทำให้ยิ่งนึกถึงเหตุการณ์ที่ทำให้ไม่พึงพอใจที่ประสบเพิ่มมากขึ้น

ภาพที่ 2 โมเดลแสดงความสัมพันธ์แบบอิทธิพลย้อนกลับ ระหว่างเหตุการณ์ที่ทำให้เจ็บปวดกับการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์ที่เกิดขึ้น

ความเชื่อในโลกยุติธรรมที่เป็นตัวแปรกำกับ (Belief in just world as a moderator)

งานวิจัยในปี 2006 โดย Begue และ Muller ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปลความหมายการแสดงพฤติกรรมของผู้ที่ถูกรับรู้ว่าเป็นผู้ก่อปัญหาอย่างมือคดี ว่าเป็นการคุกคาม เป็นศัตรู ส่งผลให้บุคคลเกิดการตอบสนองอย่างก้าวร้าว ภายใต้สถานการณ์ที่คับข้องใจ โดยมีความเชื่อในโลกยุติธรรมเป็นตัวแปรกำกับ ความเชื่อในโลกยุติธรรมนี้แบ่งออกเป็น ความเชื่อในโลกยุติธรรมต่อตนเองกับความเชื่อในโลกยุติธรรมต่อผู้อื่น ทั้งนี้ความเชื่อในโลกยุติธรรมต่อตนเองมีบทบาทเป็นตัวแปรกำกับการตีความพฤติกรรมของผู้อื่นอย่างมือคดี แต่ไม่พบบทบาทของการเป็นตัวแปรกำกับที่แน่ชัดในความเชื่อในโลกยุติธรรมต่อผู้อื่น นอกจากนี้ยังพบว่า การเป็นตัวแปรกำกับของความเชื่อในโลกยุติธรรมต่อตนเองหรือต่อผู้อื่นส่งผลต่างกัน นั่นคือ ความเชื่อในโลกยุติธรรมต่อตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยที่มีบทบาทกำกับการประเมินข้อมูลทางสังคม ซึ่งสำคัญมากในการพัฒนาความเชื่อว่ามีคุณธรรมในพัฒนาการทางสังคม (Dalbert, 2001)

จากงานวิจัยนี้กล่าวได้ว่า ความเชื่อในโลกยุติธรรมมีหน้าที่เป็นเกราะป้องกันเสมือนการบรรเทาความรุนแรงจากเหตุการณ์ร้ายๆหรือสถานการณ์ที่ตึงเครียด ดังนั้นจึงเป็นตัวป้องกันไม่ให้เกิดการตีความพฤติกรรมของผู้อื่นว่าเป็นพฤติกรรมที่คุกคาม เป็นศัตรูต่อตนเอง ส่งผลให้การตอบสนองพฤติกรรมที่ผ่านการแปลความหมายนั้นมีความก้าวร้าวน้อยกว่าเดิม (Hafer&Begue, 2005) งานวิจัยของ Dzukal และ Dalbert ปี 2002 เป็นอีกหนึ่งงานวิจัยที่สนับสนุนความคิดว่าความเชื่อในโลกยุติธรรมเป็นเสมือนตัวรับมือกับเหตุการณ์ร้ายๆในชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Montada ปี 1998 พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเชื่อในโลกยุติธรรมและความพึงพอใจในชีวิต กับความสัมพันธ์ทางลบระหว่างความเชื่อในโลกยุติธรรมและการกลัวอนาคตรวมถึงการขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง นอกจากนี้ยังส่งผลต่อความเชื่อในความสามารถของตนเองเพิ่มเติมในแง่ที่ว่า หากมีความเชื่อในโลกยุติธรรมและเชื่อในความสามารถของตนเองสูง ก็จะสามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเหลือและพฤติกรรมรักษาความยุติธรรมได้ (Mohiyeddini&Montada, 1998)

ที่มาของคำถามการวิจัย

เมื่อบุคคลประสบพบเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม ทั้งในแง่จำนวนความถี่ของเหตุการณ์และความเข้มของอารมณ์โกรธที่เกิดขึ้น อาจส่งผลให้เกิดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับความโกรธนั้นมากขึ้น ซึ่งการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธนี้ น่าจะมีอิทธิพลต่อการให้อภัยผู้อื่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่อเหตุการณ์นั้นๆ ต่ำลง

ทั้งนี้ถ้าหากบุคคลมีความเชื่อพื้นฐานเดิมคือ ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต และความเชื่อที่โลกมีความไม่ยุติธรรม น่าจะส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธนั้นเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในแง่บ่อยลงและมากขึ้น

คำถามการวิจัย

1. ประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม ส่งผลต่อการให้อภัยโดยมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธเป็นตัวแปรส่งผ่านหรือไม่
2. ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรม 3 ตัวแปร ได้แก่ ความเชื่อที่ว่าผลกรรมตามสนอง ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต และ ความเชื่อที่โลกนี้มีความไม่ยุติธรรม มีอิทธิพลกำกับต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธหรือไม่
3. ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรม 3 ตัวแปร คือ ความเชื่อที่ว่าผลกรรมตามสนอง ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต และความเชื่อที่โลกมีความไม่ยุติธรรม มีอิทธิพลกำกับระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ ซึ่งส่งผลไปยังการให้อภัยผู้อื่นหรือไม่

วัตถุประสงค์/ปัญหาที่สนใจ

เพื่อศึกษาและอธิบายปรากฏการณ์ของการให้อภัยผู้อื่น ซึ่งเกิดจากอิทธิพลของประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ และความเชื่อพื้นฐาน 3 ประเภท

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมสามารถทำนายการให้อภัยได้และมีกรรม
หมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานข้อที่ 2 ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรมมีอิทธิพลกำกับทางลบต่อความสัมพันธ์ระหว่าง
ประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ

สมมติฐานข้อที่ 3 อิทธิพลกำกับทางลบของความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรมส่งผ่านการหมกมุ่น
ครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธไปยังการให้อภัยผู้อื่น เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งเพศหญิงและชาย
จำนวนทั้งสิ้น 225 คน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. ประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม (Experiences: EXP)

ตัวแปรส่งผ่าน

1. การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธที่เกิดขึ้นหลังจากเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม (Anger
Rumination: RU)

ตัวแปรกำกับ

1. ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง (Immanent Justice: ImJ)
2. ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต (Ultimate Justice: UIJ)
3. ความเชื่อว่ามีโลกมีความไม่ยุติธรรม (Belief in an unjust world: BUJ)

ตัวแปรตาม

1. การให้อภัยผู้ที่เป็นสาเหตุของเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้น (Forgiveness to other: FO)

คำจำกัดความในงานวิจัย

1. ความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่ว่าด้วยโลกมีความยุติธรรม ซึ่งความยุติธรรมนี้คือ คนได้รับในสิ่งที่สมควรได้ และสิ่งที่ได้นั้นก็สมควรแล้วที่จะได้รับ คนดีต้องได้รางวัล คนไม่ดีต้องถูกลงโทษ สำหรับในงานวิจัยนี้ ความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมแบ่งเป็น 2 มิติ ได้แก่

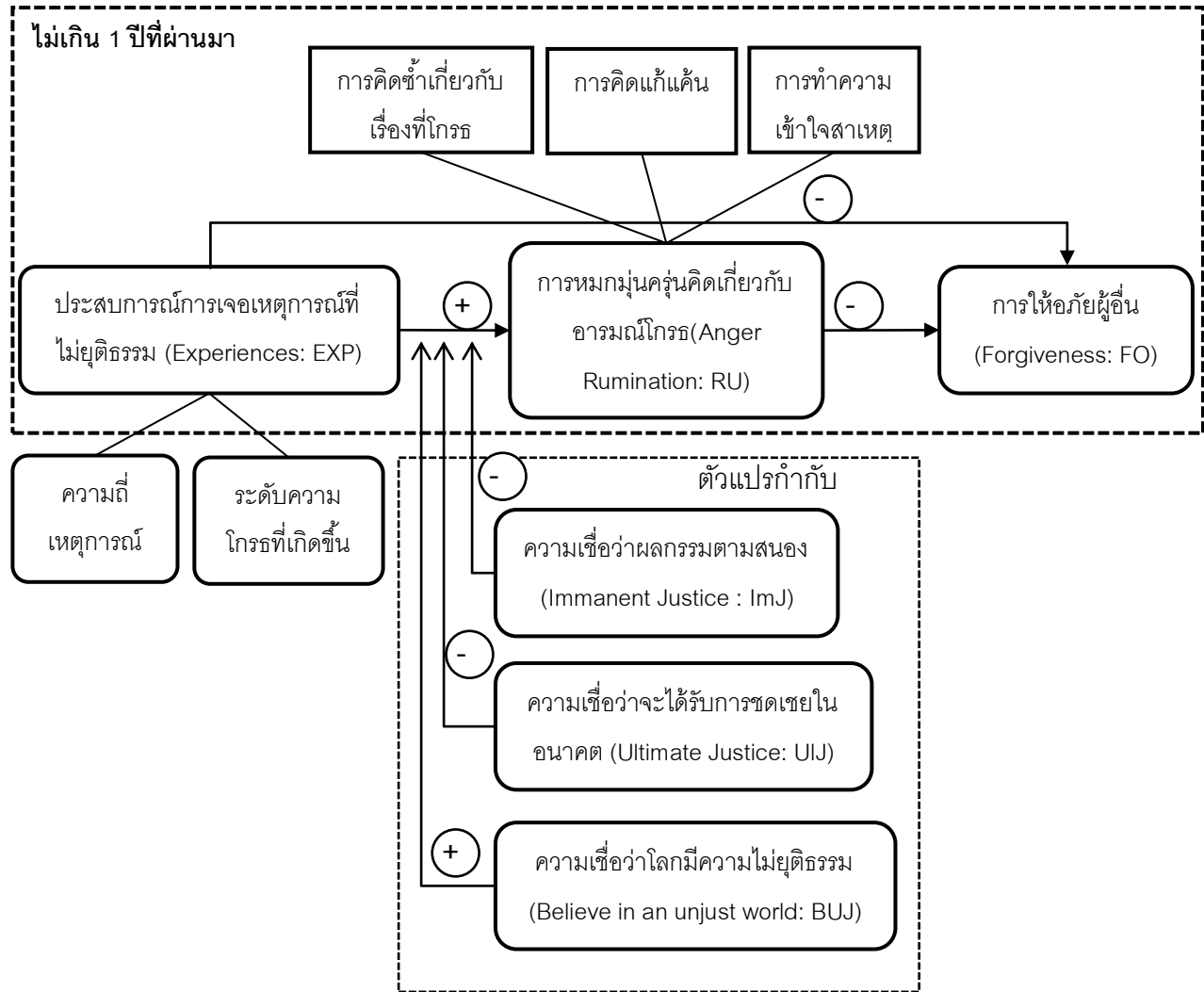
1. ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง (Immanent Justice) เป็นความเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้น ณ ขณะนี้ มีสาเหตุมาจากผลกรรมในอดีตที่เคยกระทำไว้
2. ความเชื่อว่า จะได้รับการชดเชยในอนาคต (Ultimate Justice) เป็นความเชื่อว่า เมื่อได้รับสิ่งที่ไม่ยุติธรรม ระบุว่า ณ ตอนนี้อยู่ในสิ่งที่สมเหตุสมผลทำยที่สุดแล้วจะต้องได้รับการชดเชยในอนาคต

2. ความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่ว่าด้วยโลกมีความไม่ยุติธรรม กล่าวคือ คนทำดีไม่ได้รับผลกรรมที่ดี และคนทำผิดไม่ได้รับการลงโทษหรือผลกรรมที่ไม่ดี

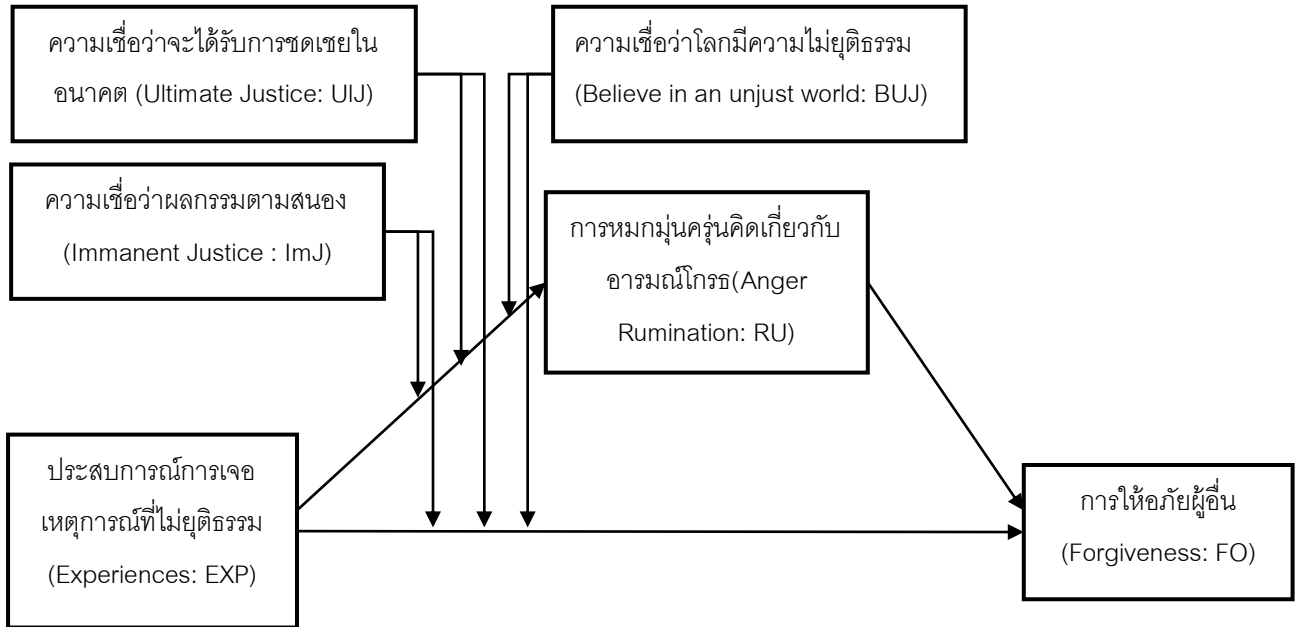
3. การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ หมายถึง การคิดซ้ำไปซ้ำมาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเป็นการคิดซ้ำเกี่ยวกับสาเหตุ ผลลัพธ์ของเหตุการณ์รวมทั้งอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้น ซึ่งมีผลทำให้เกิดอารมณ์ทางลบอย่างต่อเนื่อง สำหรับในงานวิจัยชิ้นนี้การหมกมุ่นครุ่นคิดวัดได้จากมาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ การคิดซ้ำเกี่ยวกับเรื่องที่โกรธการทำความเข้าใจสาเหตุ และการคิดแก้แค้น

4. การให้อภัยผู้อื่น หมายถึง การตอบสนองของบุคคลเมื่อประสบกับเหตุการณ์ที่ตนเป็นผู้ได้รับผลกระทบอันไม่พึงประสงค์ที่ทำให้เกิดความเจ็บปวด โกรธ เสียใจ โดยเปลี่ยนอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมทางลบต่อผู้ที่กระทำผิดนั้นไปสู่สภาวะกลางๆหรือทางบวก สำหรับงานวิจัยนี้วัดเพียงแค่ 1 มิติคือการให้อภัยผู้อื่น

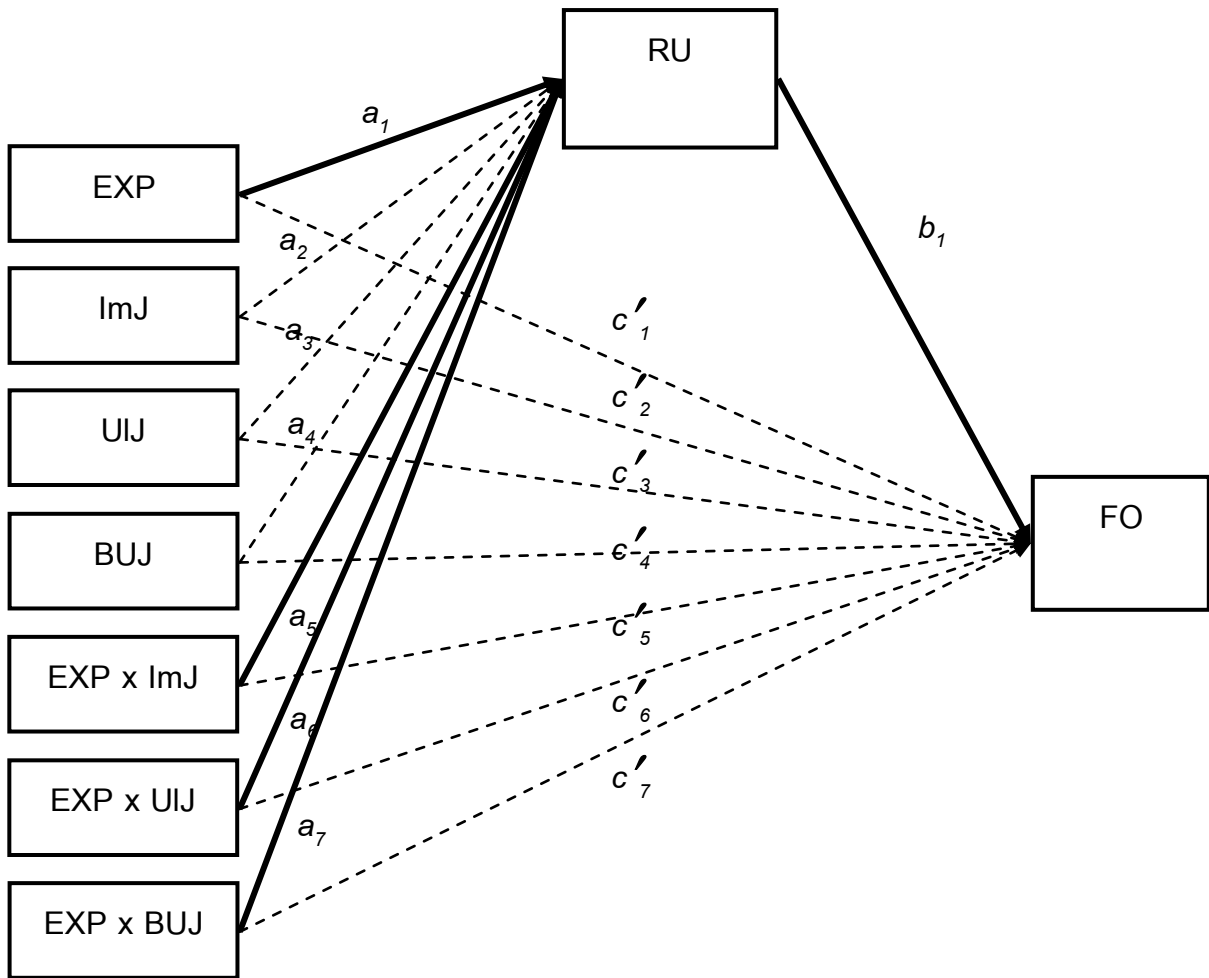
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 4 แผนภาพเส้นทางของโมเดลการวิจัย

ภาพที่ 5 โมเดลในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อส่งเสริมให้เกิดการให้อภัยเพิ่มมากขึ้น
2. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ไม่ยุติธรรมที่ส่งผลต่อการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอาرمณีโกธร
3. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอาرمณีโกธรที่ส่งผลต่อการให้อภัยผู้อื่น
4. ทำให้ทราบว่า การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอาرمณีโกธรสามารถเป็นตัวแปรส่งผ่านในความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ไม่ยุติธรรมซึ่งส่งผลต่อการให้อภัยได้
5. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของความเชื่อพื้นฐานทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต และ ความเชื่อว่าคุณธรรมมีความไม่ยุติธรรม ว่ามีอิทธิพลกำกับต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอาرمณีโกธร

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรประสพการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมภายใน 1 ปีที่ผ่านมาที่ส่งอิทธิพลถึงการให้อภัย โดยมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธเป็นตัวแปรส่งผ่าน และมีตัวแปรความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรม 3 ตัวแปร ได้แก่ ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต และความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมเป็นตัวแปรกำกับ

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มาจากการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (*Nonprobability sampling*) แบ่งเป็น

1. กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการพัฒนามาตร คือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 105 คน เพศชาย 42 คน และเพศหญิง 63 คน ($M = 20.08$, $SD = 1.31$) ส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะวิทยาศาสตร์จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19

2. กลุ่มตัวอย่างในขั้นศึกษาจริง คือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 225 คน เพศชาย 90 คน และเพศหญิง 135 คน ($M = 20.15$, $SD = 1.45$) ส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะวิทยาศาสตร์จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วยมาตร 4 มาตร โดยแบ่งเป็นส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2 ดังนี้

ส่วนที่ 1

1. มาตรวัดความเชื่อโลกมีความไม่ยุติธรรม
2. มาตรวัดความเชื่อโลกมีความยุติธรรม

ส่วนที่ 2

3. การวัดประสพการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม ภายใน 1 ปีที่ผ่านมา
4. มาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ
5. มาตรวัดการให้อภัย(ผู้อื่น)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนามาตรวัดทั้ง 4 มาตรพร้อมกัน โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่งในคราวเดียวกัน มีการรวมมาตรวัดทั้งหมดในอยู่ในแบบสอบถามชุดเดียวกัน โดยมีการจัดเรียงดังนี้

ส่วนที่ 1 เรียงลำดับดังนี้ 1.มาตรวัดความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม 2.มาตรวัดความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม

ส่วนที่ 2 เรียงลำดับดังนี้ 1.การวัดประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมภายใน 1 ปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยความถี่ของเหตุการณ์และความเข้มของอารมณ์โกรธ 2.มาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ 3.มาตรวัดการให้อภัย(ผู้อื่น)

โดยในส่วนที่ 1 นั้นผู้วิจัยไม่ได้กำหนดเงื่อนไขในการตอบมาตรเพียงแต่ขอให้ตอบในข้อที่ตรงกับความเชื่อของผู้เข้าร่วมวิจัยมากที่สุด แต่ในส่วนที่ 2 นั้นผู้วิจัยได้ขอให้ผู้เข้าร่วมวิจัยนี้ย้อนไปถึงเหตุการณ์อันไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นภายใน 1 ปีที่ผ่านมา โดยมีคำชี้แจงดังนี้

“ขอให้ท่านนึกถึงเหตุการณ์อันไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้น ไม่เกิน 1 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อตัวท่านทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีสาเหตุมาจากบุคคลอื่นหลังจากนั้น อ่านคำถามในตอนที่ 2.1 . 2.2 และ 2.3 ที่ละข้อแล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับตัวท่านหรือความคิดความรู้สึกของท่านมากที่สุด โดยไม่ต้องคำนึงว่าคนส่วนใหญ่ น่าจะเป็นอย่างไร หรือต้องการให้ท่านเป็นคนอย่างไร

คำว่า ไม่ยุติธรรม ขอให้ท่านตัดสินใจจากความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึก ของตัวท่านเอง

หลังจากนั้นจะระบุให้ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบมาตรวัดในส่วนที่ 2 ประกอบด้วย มาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธและมาตรวัดการให้อภัย(ผู้อื่น) โดยให้คำนึงถึงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่มีต่อเหตุการณ์อันไม่ยุติธรรมดังกล่าว

1. มาตรการวัดความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม

ผู้วิจัยเลือกใช้มาตรการวัดความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมของ Lench และ Chang (2007) เนื่องจากเนื้อหาของข้อกระทงแสดงถึงความเชื่อว่ามีความไม่ยุติธรรมเกิดขึ้นในชีวิต จำนวน 5 ข้อ เป็นมาตรลิเคิร์ต (Likert Scale) 6 ระดับตั้งแต่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) จนถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2 = ไม่เห็นด้วย
3 = เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน	4 = เห็นด้วย
5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

การพัฒนามาตรวัดความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิดในการสร้างมาตรวัดของ Lench และ Chang (2007)
2. นำข้อกระทงมาแปลความเป็นภาษาไทยพร้อมทั้งปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของสังคมไทย
3. นำมาตรไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในขั้นพัฒนาเครื่องมือ จำนวน 105 คน
4. นำข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ไปวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตร (corrected item-total correlation หรือ CITC) แล้วนำไปเทียบกับค่า r วิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันที่ระดับนัยสำคัญ .05 (สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 คนโดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 [$r(103) = .16$, หนึ่งหาง] ข้อกระทงใดที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตรต่ำกว่าค่า r ที่กำหนดไว้ถูกคัดออก ในขั้นนี้ไม่มีข้อกระทงใดที่ถูกคัดออก

สรุปมาตรการวัดความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมมีข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกทั้งสิ้น 5 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด

ขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. การวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) โดยการคำนวณค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) ด้วย (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบครอนบาคเท่ากับ .710

2. มาตรฐานวัดความเชื่อว่ามีโลกมีความยุติธรรม

ผู้วิจัยเลือกใช้ มาตรฐานวัดความเชื่อว่ามีโลกมีความยุติธรรมของ Maes (1998) เนื่องจากเนื้อหาข้อกระทงใน มาตรฐานนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อว่ามีโลกมีความยุติธรรมสองประเภทคือ ความเชื่อว่ามีผลกรรมตามสนอง (Believe in Immanent Justice) และความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต (Ultimate Justice Scale) โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมภาวะสันนิษฐาน ดังนี้

1. ความเชื่อมโยงระหว่างคนทำไม่ดีได้รับการลงโทษ
2. มุมมองในเรื่องของการได้รับผลจากการกระทำในอดีต และการที่จะได้รับการชดเชยในอนาคต แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ คือ ความเชื่อว่ามีผลกรรมตามสนอง และ ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต จำนวน 9 ข้อ เป็นมาตรลิเคิร์ต (Likert Scale) 6 ระดับ ตั้งแต่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (0) จนถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

0 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 = ไม่เห็นด้วย
2 = ไม่เห็นด้วยเล็กน้อย	3 = เห็นด้วยเล็กน้อย
4 = เห็นด้วย	5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การพัฒนามาตรฐานวัดความเชื่อว่ามีโลกมีความยุติธรรม

ขั้นตอนในการสร้างมาตร

1. ศึกษาแนวคิดในการสร้างมาตรวัดของ Maes (1998)
2. นำข้อกระทงมาแปลความเป็นภาษาไทยพร้อมทั้งปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของการได้รับโทษในรูปแบบของเรื่องเล่าร้ายที่เกิดขึ้น จากเดิมซึ่งเป็นการรับโทษในรูปแบบของการเจ็บป่วย
ตัวอย่างการปรับปรุงบริบท
บริบทเดิม : คนดีมักจะไม่มีความทุกข์ใจเจ็บที่ร้ายแรง
บริบทที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเล่าร้าย : คนดีมักจะไม่มีความทุกข์ใจเจ็บที่ร้ายแรงเกิดขึ้นในชีวิต
3. เพิ่มข้อกระทงจำนวน 5 ข้อ โดยเพิ่มจำนวน 2 ข้อในองค์ประกอบของความเชื่อว่ามีผลกรรมตามสนอง เพื่อให้เนื้อหาแสดงถึงกรรมเกิดจากผลของการกระทำของตนเองให้ชัดเจนมากขึ้นและเพิ่มจำนวน 3 ข้อสำหรับองค์ประกอบความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต เพื่อให้เนื้อหาแสดงถึงความเชื่อว่าจะได้รับสิ่งดีชดเชยในอนาคตอย่างชัดเจนมากขึ้น
4. นำมาตรไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในขั้นพัฒนาเครื่องมือ จำนวน 105 คน

5. นำข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ไปวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตร (corrected item-total correlation หรือ CITC) แล้วนำไปเทียบกับค่า r วิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันที่ระดับนัยสำคัญ .05 (สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 คนโดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 [$r(103) = .16$, หนึ่งหาง] ข้อกระทงใดที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตรต่ำกว่าค่า r ที่กำหนดไว้ถูกคัดออกในขั้นนี้ไม่มีข้อกระทงใดที่ถูกคัดออก

สรุปมาตรวัดความเชื่อใจว่าโลกมีความยุติธรรมมีข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกทั้งสิ้น 13 ข้อ องค์ประกอบความเชื่อใจว่าผลกรรมตามสนองจำนวน 7 ข้อ และองค์ประกอบความเชื่อใจว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคตจำนวน 6 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด

ขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. การวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) โดยการคำนวณค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของแต่ละองค์ประกอบและความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของทั้งมาตรอยู่ในระดับค่อนข้างสูงดังตารางที่

ตารางที่ 1

ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดความเชื่อใจว่าโลกมีความยุติธรรม ($N = 105$)

องค์ประกอบ	จำนวนข้อกระทง	สัมประสิทธิ์แอลฟา
ความเชื่อใจว่าผลกรรมตามสนอง	7	.69
ความเชื่อใจว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต	6	.79
รวมทั้งมาตร	13	.79

3. มาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ

ผู้วิจัยเลือกใช้มาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดของ Sukhodolsky, Golub และ Cromwell (2001) เนื่องจากเนื้อหาของข้อกระทงมีความเหมาะสมกับงานวิจัยขั้นนี้ กล่าวคือ เป็นข้อกระทงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรายงานพฤติกรรมของตนเองที่มีการหมกมุ่นครุ่นคิด ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับอารมณ์โกรธ โดยเลือกมาเพียง 3 องค์ประกอบ คือ การคิดซ้ำเกี่ยวกับเรื่องที่โกรธ การทำความเข้าใจสาเหตุ และการคิดการแก้แค้น ซึ่งมาตรวัด

การหามงุ่ครุ่นคิด จำนวนทั้งสิ้น 14 ข้อ เป็นมาตรลิเคิร์ต (Likert Scale) 4 ระดับตั้งแต่แทบจะไม่เคยเกิดขึ้นเลย (1) จนถึง เกิดขึ้นตลอดเวลาหรือเกือบตลอดเวลา (4) ดังนี้

1 = แทบจะไม่เคยเกิดขึ้นเลย 2 = เกิดขึ้นบางครั้ง

3 = เกิดขึ้นบ่อยครั้ง 4 = เกิดขึ้นตลอดเวลาหรือเกือบตลอดเวลา

การพัฒนามาตรวัดการหามงุ่ครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิดในการสร้างมาตรวัดของ Sukhodolsky, Golub และ Cromwell (2001) โดยเลือกเพียง 3 องค์ประกอบ คือ การคิดซ้ำเกี่ยวกับเรื่องที่โกรธ การทำความเข้าใจสาเหตุ และการคิดแก้แค้น ทั้งนี้ไม่นำองค์ประกอบความทรงจำเกี่ยวกับความโกรธเนื่องจากต้องการวัดการหามงุ่ครุ่นคิดต่อเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นภายใน 1 ปีที่ผ่านมา ซึ่งองค์ประกอบความทรงจำเกี่ยวกับความโกรธนั้นแสดงถึงความโกรธที่มีต่อเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมาทั้งหมดในช่วงชีวิต
2. นำข้อกระทงมาแปลความเป็นภาษาไทยพร้อมทั้งปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างการปรับปรุงบริบท

บริบทเดิม : ฉนวนเคราะห์เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ทำให้ฉันโกรธ

บริบทที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเลวร้าย : ฉนวนเคราะห์เหตุการณ์อันไม่ยุติธรรมที่ทำให้ฉันโกรธ

3. นำมาตรไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในขั้นพัฒนาเครื่องมือ จำนวน 105 คน
4. นำข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ไปวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตร (corrected item-total correlation หรือ CITC) แล้วนำไปเทียบกับค่า r วิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันที่ระดับนัยสำคัญ .05 (สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 คนโดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 [$r(103) = .16$, หนึ่งหาง] ข้อกระทงใดที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตรต่ำกว่าค่า r ที่กำหนดไว้ถูกคัดออกในขั้นนี้ไม่มีข้อกระทงใดที่ถูกคัดออก

สรุปมาตรวัดการหามงุ่ครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธมีข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกทั้งสิ้น 14 ข้อ องค์ประกอบการคิดซ้ำเกี่ยวกับเรื่องที่โกรธจำนวน 6 ข้อ องค์ประกอบการทำความเข้าใจสาเหตุจำนวน 4 ข้อและองค์ประกอบการคิดแก้แค้นจำนวน 4 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด

ขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. การวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) โดยการคำนวณค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของแต่ละองค์ประกอบและความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของทั้งมาตรอยู่ในระดับค่อนข้างสูงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดการให้อภัยผู้คนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์โกรธ (N = 105)

องค์ประกอบ	จำนวนข้อกระทง	สัมประสิทธิ์แอลฟา
การคิดซ้ำเกี่ยวกับเรื่องที่โกรธ	6	.86
การทำความเข้าใจสาเหตุ	4	.73
การคิดแก้แค้น	4	.77
รวมทั้งมาตร	14	.89

4. มาตรวัดการให้อภัย(ผู้อื่น)

ในการวัดการให้อภัยในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้มาตรวัดการให้อภัย Heartland Forgiveness Scale(HFI) ของThompson และคณะ (2005) โดยเลือกใช้เพียงด้านการให้อภัยผู้อื่น จำนวน 6 ข้อ เป็นมาตรลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับตั้งแต่ไม่ตรงที่สุด (0) จนถึง ตรงที่สุด (5) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1 = ไม่ตรงที่สุด 2 = ค่อนข้างไม่ตรง

3 = ตรงและไม่ตรงพอๆกัน 4 = ค่อนข้างตรง

5 = ตรงที่สุด

การพัฒนามาตรวัดการให้อภัยผู้อื่น

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิดในการสร้างมาตรวัดของ Thomson และคณะ (2005) โดยเลือกเพียง 1 องค์ประกอบ คือ การให้อภัยผู้อื่น และไม่นำองค์ประกอบการให้อภัยตนเองและองค์ประกอบการให้อภัยสถานการณ์มาใช้ เนื่องจากต้องการวัดให้อภัยผู้อื่นซึ่งเป็นสาเหตุของความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นภายใน 1 ปีที่ผ่านมา
2. นำข้อกระทงมาแปลความเป็นภาษาไทยพร้อมทั้งปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างการปรับปรุงบริบท

บริบทเดิม : ฉันจะไม่ทำดีด้วยกับบุคคลที่ทำร้ายฉัน

บริบทที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเลวร้าย : ฉะนั้นจะเป็นต้นเหตุของเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้น

3. สร้างข้อกระทงเพิ่ม 1 ข้อ อันเนื่องมาจากความแตกต่างของภาษา
4. นำมาตรไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในชั้นพัฒนาเครื่องมือ จำนวน 105 คน
5. นำข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ไปวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตร (corrected item-total correlation หรือ CITC) แล้วนำไปเทียบกับค่า r วิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันที่ระดับนัยสำคัญ .05 (สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 คนผู้วิจัยใช้เกณฑ์ $r = .16$ (103, .05, หนึ่งหาง)) ข้อกระทงใดที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตรต่ำกว่าค่า r ที่กำหนดไว้ถูกคัดออกในขั้นตอนนี้มีข้อกระทงไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 2 ข้อ

สรุปมาตรการจัดการให้อภัย(ผู้อื่น)มีข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกทั้งสิ้น 5 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวก

จำนวน 2 ข้อ และข้อกระทงทางลบจำนวน 3 ข้อ

ขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. การวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) โดยการคำนวณค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) ด้วย (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบครอนบาคเท่ากับ .635

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตอบ ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้เผชิญจุดประสงค์ที่แท้จริงของงานวิจัย เพียงแต่แจ้งแค่ว่าเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความยุติธรรมและการดำรงชีวิต รวมทั้งเน้นย้ำว่าข้อมูลที่ได้จากการตอบในครั้งนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ ทางผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามโดยสังเกตการณ์กลุ่มตัวอย่างอยู่ห่างๆ และพร้อมที่จะให้ข้อมูลเพิ่มเติมเมื่อกลุ่มตัวอย่างเกิดความสงสัยในบางข้อกระทงของมาตรวัด ทั้งนี้ทางผู้วิจัยตระหนักถึงผลที่อาจเกิดขึ้นหลังจากการทำแบบสอบถาม เนื่องจากแบบสอบถามนี้เป็นการให้กลุ่มตัวอย่างย้อนนึกถึงประสบการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและเกิดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธในเหตุการณ์เหล่านั้น หากมีกลุ่มตัวอย่างท่านใดเกิดการหมกมุ่นครุ่นคิดในใจหลังจากได้ทำแบบสอบถามชุดนี้จนส่งผลเสียต่อการดำรงชีวิต

ทางผู้วิจัยจะประสานงานไปยังศูนย์สุขภาพจิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเยียวยาจิตใจของกลุ่มตัวอย่างให้กลับสู่ภาวะปกติอีกครั้ง

แบบสอบถามมีการจัดเรียงดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว
2. มาตรการส่วนที่ 1 ประกอบด้วย
 1. มาตรการความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม
 2. มาตรการความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม
3. มาตรการส่วนที่ 2 ประกอบด้วย
 1. การวัดประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมภายใน 1 ปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยความถี่ของเหตุการณ์และความเข้มของอารมณ์โกรธ
 2. มาตรการการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ
 3. มาตรการการให้อภัย(ผู้อื่น)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการตรวจสอบข้อมูลขาดหายขั้นพัฒนามาตร พบว่ามีจำนวนตัวแปรที่มีข้อมูลขาดหายประมาณร้อยละ 2 ผู้วิจัยได้ทดแทนข้อมูลขาดหายด้วยใช้วิธีการ Simple stochastic imputation โดยใช้ Package Amelia ในโปรแกรม R (Honaker, King, & Blackwell, 2006) ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้ตัวแปรมีการกระจายตามความเป็นจริงมากกว่าการทดแทนด้วยค่าเฉลี่ย

การตรวจสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 เป็นการตรวจสอบอิทธิพลส่งผ่านของการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมภายใน 1 ปีที่ผ่านมา ทำนายการให้อภัยผู้อื่น สมมติฐานข้อที่ 2 และ 3 การตรวจสอบอิทธิพลกำกับของความเชื่อพื้นฐาน 3 ตัวแปร ได้แก่ ความเชื่อว่าการผลกรรมตามสนอง ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต และความเชื่อที่ว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิด

ในการตรวจสอบสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ ซึ่งเป็น Mediated moderation model (Preacher, Rucker, & Hayes, 2007) จึงใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Pathanalysis) ด้วย Package lavaan โปรแกรม R เพื่อตรวจสอบสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-3 วิเคราะห์โมเดลหลักของการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรในการวิจัย

EXP	หมายถึง	ประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม [มาจาก ความถี่(UNJUST)*ความโกรธ(ANGRY)]
ANGRY	หมายถึง	ความเข้มของความโกรธต่อเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม
UNJUST	หมายถึง	ความถี่ของเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม
RU	หมายถึง	การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ
RUAngry	หมายถึง	การคิดซ้ำเกี่ยวกับเรื่องที่โกรธ
RUCause	หมายถึง	การทำความเข้าใจสาเหตุ
RURvenge	หมายถึง	การคิดการแก้แค้น
FO	หมายถึง	การให้อภัยผู้อื่น
ImJ	หมายถึง	ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง
UIJ	หมายถึง	ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต
BUJ	หมายถึง	ความเชื่อว่ามีโลกมีความไม่ยุติธรรม
EXP_x_ImJ	หมายถึง	อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและ ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง
EXP_x_UIJ	หมายถึง	อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและ ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต
EXP_x_BUJ	หมายถึง	อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและ ความเชื่อว่ามีโลกมีความไม่ยุติธรรม

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติในการวิจัย

N	หมายถึง	จำนวนตัวอย่างทั้งหมดในการวิจัย
M	หมายถึง	ค่ามัชฌิมเลขคณิต
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
P	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญ
B	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย
$SE B$	หมายถึง	ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ B
B	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน
R^2	หมายถึง	ค่าความแปรปรวนที่สามารถอธิบายได้ในตัวแปรตาม
Df	หมายถึง	ค่าองศาอิสระ
Standardized IE	หมายถึง	อิทธิพลทางอ่อนมาตรฐาน
Standardized TE	หมายถึง	อิทธิพลรวมมาตรฐาน
DE	หมายถึง	อิทธิพลทางตรง
X^2	หมายถึง	ค่าสถิติไคสแควร์
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-fit Index)
RMSEA	หมายถึง	ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

การตรวจสอบข้อมูลขาดหาย

การตรวจสอบข้อมูลขาดหายในขั้นการวิจัย พบว่ามีจำนวนตัวแปรที่มีข้อมูลขาดหายประมาณร้อยละ 2 ผู้วิจัยได้ทดแทนข้อมูลขาดหายด้วยใช้วิธีการ Simple stochastic imputation โดยใช้ Package Amelia ในโปรแกรม R (Honaker, King, & Blackwell, 2006) ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้ตัวแปรมีการกระจายตามความเป็นจริงมากกว่าการทดแทนด้วยค่าเฉลี่ย

สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

ตัวแปรความเชื่อว่าคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความเชื่อว่าคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต ประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ และการให้อภัยผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้ และสหสัมพันธ์กันดัง ตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้และสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความเชื่อว่าคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความเชื่อว่าคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต ประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ และการให้อภัยผู้อื่น (N = 225)

	ช่วงคะแนน ที่เป็นไปได้	1	2	3	4	5	6	M	SD
1.EXP	2-49	-						17.14	8.75
2.ImJ	0-35	.06	-					17.53	5.05
3.UIJ	0-30	-.08	.39**	-				19.68	4.94
4.BUJ	0-25	.41**	.19**	-.20**	-			11.94	3.43
5.RU	14-56	.49**	.12	-.02	.31**	-		29.99	8.47
6.FO	5-25	-.47**	-.17**	.07	-.27**	-.56**	-	15.65	3.46

** $p < .01$, สองหาง.

ตอนที่ 2 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-3วิเคราะห์โมเดลหลักของการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสิทธิภาพการเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมที่ผ่านมาสามารถทำนายการให้อภัยได้และมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานข้อที่ 2 ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรมมีอิทธิพลกำกับทางลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ

2.1 ความเชื่อที่ว่าผลกรรมตามสนอง มีอิทธิพลกำกับทางลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ

2.2 ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต มีอิทธิพลกำกับทางลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ

2.3 ความเชื่อที่ว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม มีอิทธิพลกำกับทางบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ

สมมติฐานข้อที่ 3 อิทธิพลกำกับทางลบของความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรมส่งผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธไปยังการให้อภัยผู้อื่น เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม

3.1 อิทธิพลกำกับทางลบของ ความเชื่อที่ว่าผลกรรมตามสนอง ส่งผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธไปยังการให้อภัยผู้อื่น เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม

3.2 อิทธิพลกำกับทางลบของ ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต ส่งผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธไปยังการให้อภัยผู้อื่น เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม

3.3 อิทธิพลกำกับทางบวกของ ความเชื่อที่ว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม ส่งผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธไปยังการให้อภัยผู้อื่น เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม

ในการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของการให้อภัยผู้อื่น (FO) โดยมีตัวแปรประสิทธิภาพการเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม (EXP) เป็นตัวแปรต้น และการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ (RU) เป็นตัวแปร

ส่งผ่านซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างการมีประสบการณ์และการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธถูกกำกับด้วยความเชื่อพื้นฐาน 3 ตัวแปร ด้วยการวิเคราะห์เส้นทางโดยมีการใช้วิธีการบูตสเตรป (Model-based Bootstrap) ในการประมาณช่วงความเชื่อมั่นสำหรับการทดสอบอิทธิพลทางอ้อม

การทดสอบ Mediated Moderation Model ตามแนวทางของ Preacher, Rucker, และ Hayes (2007) มีสมการการวิเคราะห์ถดถอย 2 สมการดังนี้

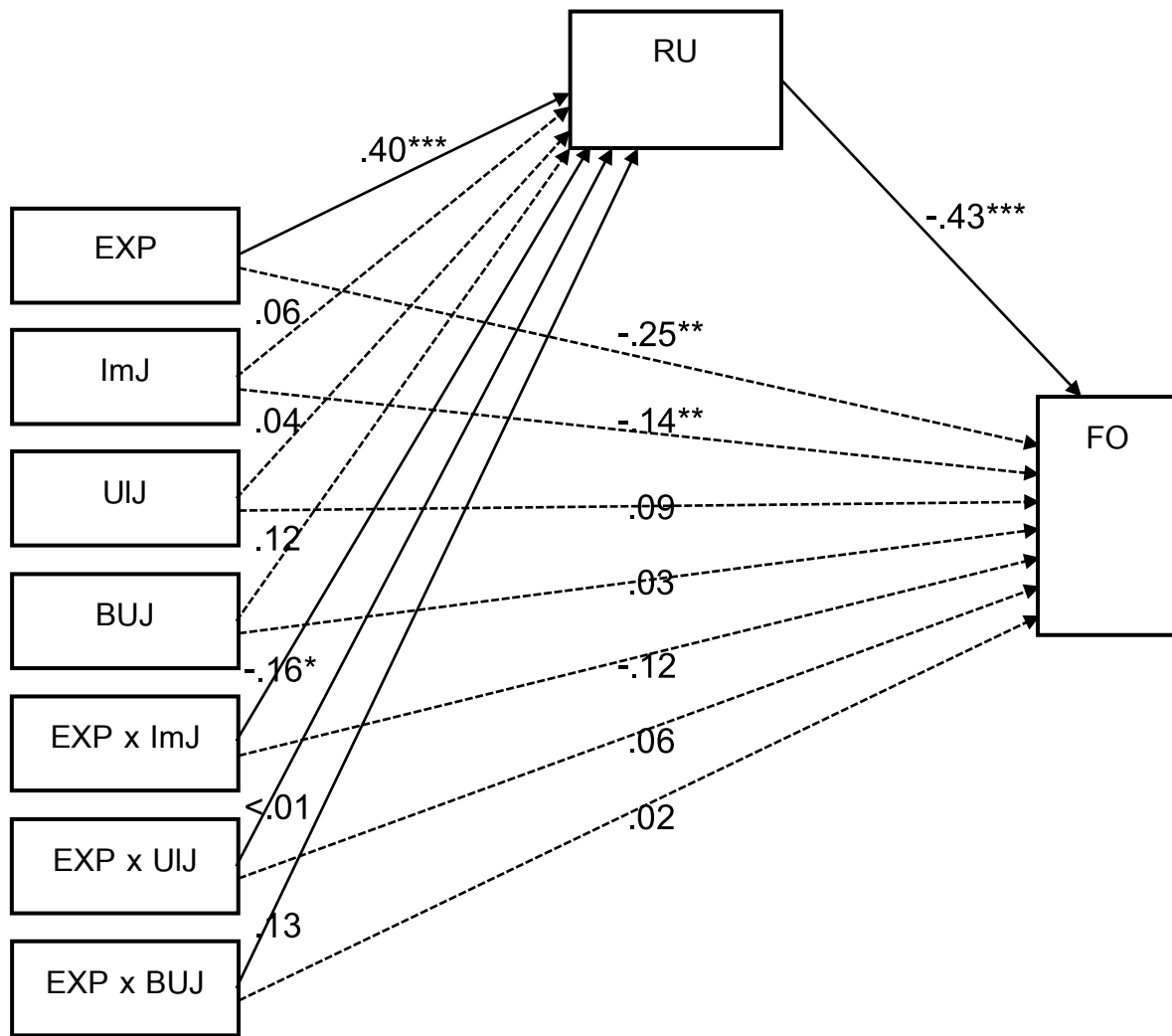
$$RU = a_0 + a_1EXP + a_2ImJ + a_3UIJ + a_4BUJ + a_5EXP_x_ImJ + a_6EXP_x_UIJ + a_7EXP_x_BUJ + r \quad (1)$$

$$FO = b_0 + b_1RU + c'_1EXP + c'_2ImJ + c'_3UIJ + c'_4BUJ + c'_5EXP_x_ImJ + c'_6EXP_x_UIJ + c'_7EXP_x_BUJ + r \quad (2)$$

ในสมการ (1) และ (2) ค่าสัมประสิทธิ์ a_0 และ b_0 คือ พจน์จุดตัดบนแกนตั้ง (Intercept Term) ค่าสัมประสิทธิ์ $a_1, a_2, a_3, a_4, a_5, a_6, a_7, b_1, c'_1, c'_2, c'_3, c'_4, c'_5, c'_6, c'_7$ คือ สัมประสิทธิ์การทำนาย (Partial Slope Coefficient) โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์ a_1 แสดงถึงอิทธิพลจาก EXP ไปยัง RU ค่าสัมประสิทธิ์ a_2 แสดงถึงอิทธิพลจาก ImJ ไปยัง RU ค่าสัมประสิทธิ์ a_3 แสดงถึงอิทธิพลจาก UIJ ไปยัง RU ค่าสัมประสิทธิ์ a_4 แสดงถึงอิทธิพลจาก BUJ ไปยัง RU ค่าสัมประสิทธิ์ a_5 แสดงถึงอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ซึ่งเกิดจากผลคูณเชิงเวกเตอร์ (cross product) ระหว่าง EXP และ ImJ ไปยัง RU ค่าสัมประสิทธิ์ a_6 แสดงถึงอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ซึ่งเกิดจากผลคูณเชิงเวกเตอร์ระหว่าง EXP และ UIJ ไปยัง RU และค่าสัมประสิทธิ์ a_7 แสดงถึงอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ซึ่งเกิดจากผลคูณเชิงเวกเตอร์ระหว่าง EXP และ BUJ ไปยัง RU

ค่าสัมประสิทธิ์ b_1 แสดงถึงอิทธิพลจาก RU ไปยัง FO โดยควบคุมอิทธิพลของ EXP ค่าสัมประสิทธิ์ c'_1 แสดงถึงอิทธิพลจาก EXP ไปยัง FO โดยควบคุมอิทธิพลของ RU ค่าสัมประสิทธิ์ c'_2 แสดงถึงอิทธิพลจาก ImJ ไปยัง FO ค่าสัมประสิทธิ์ c'_3 แสดงถึงอิทธิพลจาก UIJ ไปยัง FO ค่าสัมประสิทธิ์ c'_4 แสดงถึงอิทธิพลจาก BUJ ไปยัง FO ค่าสัมประสิทธิ์ c'_5 แสดงถึงอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ซึ่งเกิดจากผลคูณเชิงเวกเตอร์ระหว่าง EXP และ ImJ ไปยัง FO ค่าสัมประสิทธิ์ c'_6 แสดงถึงอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ซึ่งเกิดจากผลคูณเชิงเวกเตอร์ระหว่าง EXP และ UIJ ไปยัง FO ค่าสัมประสิทธิ์ c'_7 แสดงถึงอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ซึ่งเกิดจากผลคูณเชิงเวกเตอร์ระหว่าง EXP และ BUJ ไปยัง FO และ r คือ ความผันแปรที่ไม่สามารถอธิบายได้ (Regression residual)

โมเดลงานวิจัยเป็นโมเดลอิ่มตัว คือทุกๆตัวแปรมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน (Saturated model) โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 0 เนื่องจากองศาอิสระเท่ากับ 0 ($\chi^2 = 0, df = 0$) และมีดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI = 1.00) ที่มีค่าเข้าใกล้หนึ่งและค่าประมาณของรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสอง (RMSEA = .00)

ตารางที่ 4

อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ในโมเดลในการวิจัย

ตัวแปรทำนาย	RU				FO				
	DE		Standardi zedTE	Standardi zedIE	DE		Standardi dTE	Standardi dTE	Standardi dTE
	B	SE B			β	B			
สัมพันธ์ทางเส้นตรง									
1.EXP	.39***	.07	.40	.40	-.10**	.03	-.25	-.17	-.42
ImJ	.11	.11	.06	.06	-.09**	.04	-.14	-	-.14
UIJ	.06	.11	.04	.04	.06	.05	.09	-	.09
BUJ	.29	.15	.12	.12	.03	.07	.03	-	.03
2.EXP x ImJ	-.03*	.01	-.16	-.16	-.01	<.01	-.12	.07	-.05
EXP x UIJ	<.01	.01	<.01	<.01	<.01	.01	.06	<-.01	.06
EXP x BUJ	.03	.02	.13	.13	<.01	.01	.02	-.05	-.03
3. RU	-	-	-	-	-.18***	.03	-.43	-	-.43

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$.

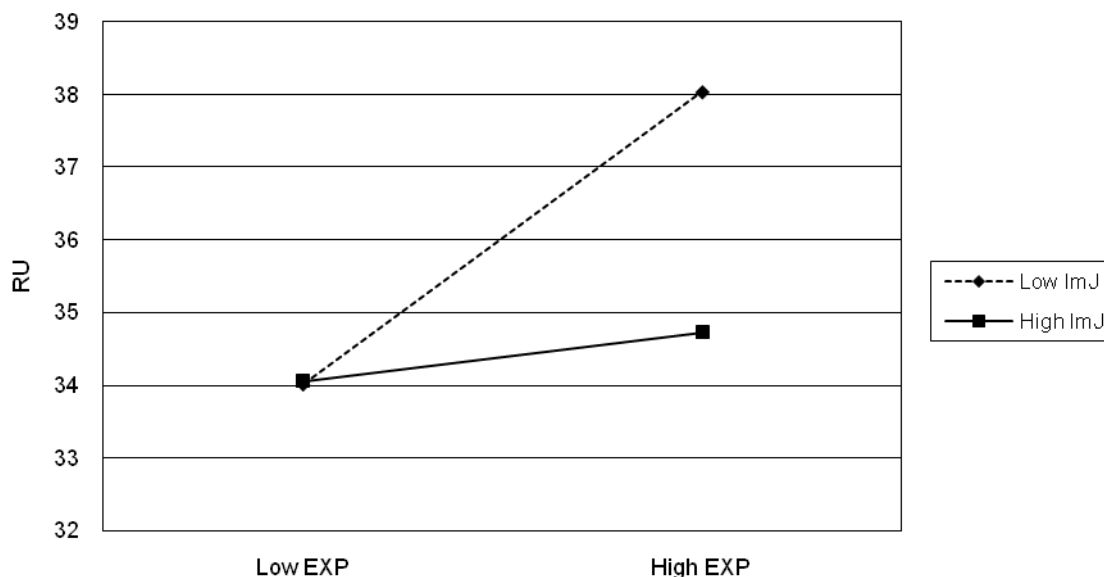
จากตารางที่ 4 พบว่า ในการทำนายการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธพบอิทธิพลทางตรงของตัวแปรประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม (EXP) และอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง (EXP x ImJ) เท่านั้นที่สามารถทำนายการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธได้อย่างมีนัยสำคัญโดยมีทิศทางบวก ($B = .39, p < .001$) และลบ ($B = -.03, p < .05$) ตามลำดับ โดยตัวแปรทำนายทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธได้ร้อยละ 28.6 ($R^2 = 0.286$)

ดังนั้นจึงมีเพียงแค่อิทธิพลของความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองเท่านั้นที่สามารถกำกับความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธได้อย่างมีนัยสำคัญนั้น สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2.1

ในการทำนายการให้อภัยผู้อื่น (FO) มีจำนวน 3 ตัวแปรที่สามารถทำนายการให้อภัยผู้อื่นได้อย่างมีนัยสำคัญ คือ ตัวแปรประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม (EXP) ($B = -.10, p < .01$) ตัวแปรความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง (ImJ) ($B = -.09, p < .01$) และการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ (RU) โดยทั้งสามตัว

แปรส่งอิทธิพลทางลบต่อการให้อภัยผู้อื่น ($B = -.18, p < .001$) โดยทั้งสามตัวแปรส่งอิทธิพลทางลบต่อการให้อภัย ซึ่งตัวแปรทำนายทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของการให้อภัยผู้อื่นได้ร้อยละ 39.3 ($R^2 = 0.393$)

จากข้อมูลข้างบนจึงสรุปได้ว่าการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมไปยังการให้อภัยผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ภาพที่ 6

กราฟแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม(EXP)และความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง(imj)ในการทำนายการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ(RU) (Low = -1SD below mean, High = +1SD above mean)

จากภาพที่ 5 พบว่า เมื่อบุคคลมีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง(imj)ในระดับต่ำ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม(EXP)และการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ(RU)จะเป็นไปในทิศทางบวกและความชันมาก($\beta = 4.02$) กล่าวคือ เมื่อเจอประสบการณ์ที่ไม่ยุติธรรมน้อยก็จะหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธน้อย ในขณะที่เดียวกันหากบุคคลเจอประสบการณ์มากก็จะหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธมาก แต่บุคคลที่มีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง(imj)ระดับสูง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม(EXP)และการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ(RU)เป็นไปในทิศทางบวกเช่นเดียวกันแต่มีความชันน้อยกว่ามาก($\beta = 0.66$) แสดงให้เห็นว่าการที่บุคคลมีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองมาก ทำให้เมื่อพบกับประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมไม่ว่ามากหรือน้อย บุคคลมีแนวโน้มที่จะหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธจะน้อยที่สุดเมื่อ บุคคลมีประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมน้อย ไม่ว่าจะมีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองมากหรือน้อย ในขณะที่การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธจะมากที่สุดเมื่อ บุคคลมีประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมมากและมีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองน้อย

นอกจากนี้พบว่า อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและความเชื่อว่าผลกรรมตามสนอง (EXP x ImJ) ไม่สามารถทำนายการให้อภัยได้ ($B = -.01, ns$) เป็นการยืนยัน Mediated Moderation Model ที่ว่า อิทธิพลกำกับของความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองส่งผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธไปยังการให้อภัยผู้อื่น เมื่อเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่

3.1

ตารางที่ 5

ค่าความแปรปรวนปฏิสัมพันธ์ของโมเดลการวิจัย

การประมาณค่าพารามิเตอร์	DE		β
	B	SE B	
ความแปรปรวนร่วม			
ImJ \leftrightarrow UIJ	9.62	2.03	.39
ImJ \leftrightarrow EXP	2.64	3.19	.06
ImJ \leftrightarrow BUJ	3.27	1.35	.19
ImJ \leftrightarrow EXP x ImJ	15.38	29.73	.06
ImJ \leftrightarrow EXP x UIJ	6.76	21.78	.03
ImJ \leftrightarrow EXP x BUJ	8.41	14.17	.05
UIJ \leftrightarrow EXP	-3.48	3.62	-.08
UIJ \leftrightarrow BUJ	-3.43	1.39	-.20
UIJ \leftrightarrow EXP x ImJ	6.76	22.08	.03
UIJ \leftrightarrow EXP x UIJ	81.34	51.49	.30
UIJ \leftrightarrow EXP x BUJ	-37.81	18.77	-.21
EXP \leftrightarrow BUJ	12.29	2.82	.41
EXP \leftrightarrow EXP x ImJ	-17.04	54.03	-.04
EXP \leftrightarrow EXP x UIJ	-85.67	70.19	-.18
EXP \leftrightarrow EXP x BUJ	97.89	41.96	.31
BUJ \leftrightarrow EXP x ImJ	8.71	15.23	.05
BUJ \leftrightarrow EXP x UIJ	-37.81	19.83	-.20
BUJ \leftrightarrow EXP x BUJ	36.12	17.75	.29
EXP x ImJ \leftrightarrow EXP x UIJ	518.85	361.45	.19
EXP x ImJ \leftrightarrow EXP x BUJ	599.89	251.12	.34
EXP x UIJ \leftrightarrow EXP x BUJ	-904.46	366.63	-.46

ตารางที่ 6

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
1	ประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมที่ผ่านมาสามารถทำนายการให้อภัยได้และมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธเป็นตัวแปรส่งผ่าน	✓
2	ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรมมีอิทธิพลกำกับทางลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ	✓
2.1	ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองมีอิทธิพลกำกับทางลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ	✓
2.2	ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคตมีอิทธิพลกำกับทางลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ	×
2.3	ความเชื่อในโลกมีความไม่ยุติธรรมมีอิทธิพลกำกับทางบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ	×
3	อิทธิพลกำกับทางลบของความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรมส่งผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธไปยังการให้อภัยผู้อื่น เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม	✓
3.1	อิทธิพลกำกับทางลบของความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองส่งผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธไปยังการให้อภัยผู้อื่น เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม	✓
3.2	อิทธิพลกำกับทางลบของความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคตส่งผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธไปยังการให้อภัยผู้อื่น เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม	×
3.3	อิทธิพลกำกับทางบวกของความเชื่อในโลกมีความไม่ยุติธรรมส่งผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธไปยังการให้อภัยผู้อื่น เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม	×

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์โมเดล พบว่า การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างความสัมพันธ์ของประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการให้อภัยผู้อื่น ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 โดยประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะให้อภัยต่ำลง จากการที่บุคคลมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ โดยส่งผลกระทบต่อกระบวนการทางความคิด และความรู้สึก จึงมักจะทำให้ความใส่ใจกับอารมณ์โกรธที่คงทนและเข้มข้น รวมถึงการย้อนนึกถึงเหตุการณ์ทางลบได้ดี

เมื่อบุคคลเผชิญกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ที่รู้สึกว่ามีความไม่ยุติธรรมเกิดขึ้นกับตนเองโดยที่ตนเองตกเป็นผู้ถูกกระทำ จึงอาจจะเป็นเรื่องยากที่จะมีการให้อภัยต่อผู้ที่กระทำผิด เพราะเหตุการณ์นั้นมักจะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบ ทั้งในแง่ของการย้อนคิดถึงเหตุการณ์แล้วเกิดอารมณ์โกรธขึ้น การคิดแก้แค้น และการคิดทำความเข้าใจถึงสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมักจะนำไปสู่การคิดซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกลายเป็นการหมกมุ่นครุ่นคิดในอารมณ์โกรธที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้น ซึ่งการหมกมุ่นครุ่นคิดนี้เองที่มีอิทธิพลส่งผ่านระหว่างความสัมพันธ์ของประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการให้อภัย

บุคคลที่มีการหมกมุ่นครุ่นคิดสูง มักจะย้อนนึกถึงเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมได้ดีกว่า ดีความสถานการณ์ไปในทางลบมากกว่า มีอารมณ์ทางลบที่คงทนและเข้มข้นกว่า โดยมักจะมีจุดสนใจไปยังอารมณ์ลบของตนมากกว่า บุคคลที่มีการหมกมุ่นครุ่นคิดต่ำ (Smith & Alloy, 2009) ซึ่งการที่บุคคลจะให้อภัยได้นั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมทางลบไปสู่สภาวะกลางๆหรือทางบวก การหมกมุ่นครุ่นคิดที่เป็นการกระตุ้นขยายอารมณ์ทางลบที่มีต่อเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้น (Greenberg, 1995) ทำให้ยากที่จะเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรม จากสภาวะทางลบไปสู่สภาวะกลางๆหรือทางบวก

ในการตรวจสอบอิทธิพลกำกับของความเชื่อพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความยุติธรรม 3 ตัวแปร พบว่า มีเพียงความเชื่อที่ว่าผลกรรมตามสนองเท่านั้นที่มีอิทธิพลกำกับต่อความสัมพันธ์ของประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ แม้ว่าความเชื่อที่ว่าโลกมีความยุติธรรมจะ

เป็นตัวแปรที่ช่วยลดอิทธิพลของเหตุการณ์ทางลบที่เกิดขึ้น (Dzuka & Dalbert, 2002) ซึ่งความเชื่อที่ว่าโลกมีความยุติธรรมนี้ไม่ได้มีการแยกมิติในลักษณะของความเชื่อที่ว่าผลกรรมตามสนองและความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต ดังนั้นความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคตอาจจะไม่ได้เป็นตัวแปรที่ช่วยลดอิทธิพลของเหตุการณ์ทางลบก็เป็นได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคตนั้น มีความไม่แน่นอนอยู่มาก กล่าวคือ ในอนาคตอาจจะได้หรืออาจจะไม่ได้ และยากต่อการจินตนาการว่าจะได้รับการชดเชยในรูปแบบใดเพราะเป็นเรื่องของอนาคต แต่ความเชื่อที่ว่าผลกรรมตามสนองนั้น คือ ความเชื่อที่ว่าผลกรรมที่ตนได้รับในตอนนี้นำมาจากการกระทำของตนเองในอดีต ซึ่งการย้อนนึกไปในอดีตนี้จะมีความง่ายในการคิดมากกว่า ในขณะที่ความเชื่อที่ว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมนั้นมีขนาดอิทธิพลกำกับทางบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธน้อยกว่า ผลที่ได้นั้นจึงยังมีความไม่แน่นอน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าความเชื่อที่ว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมนั้นไม่ได้เป็นความเชื่อพื้นฐานที่อยู่ในระดับลึก จึงไม่ได้ส่งผลต่อการตีความหรือการรับรู้ความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป การที่ความเชื่อที่ว่าโลกมีความไม่ยุติธรรมจะกลายเป็นความเชื่อพื้นฐานที่อยู่ในระดับลึกได้นั้น บุคคลจะต้องประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมซ้ำๆ เป็นเวลานาน กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น กลุ่มนิสิต จึงอาจจะมีความเป็นไปได้ว่าไม่ค่อยได้ประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมจนกลายเป็นความเชื่อพื้นฐานในระดับลึก

การที่ความเชื่อที่ว่าผลกรรมตามสนองมีอิทธิพลกำกับที่ช่วยลดอิทธิพลในความสัมพันธ์ของการมีประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดในอารมณ์โกรธได้นั้น เมื่อเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม บุคคลที่มีความเชื่อที่ว่าผลกรรมตามสนองมาก จะตีความสถานการณ์ในทางบวกมากกว่า และลดการรับรู้ความไม่ยุติธรรมที่เกิดในเหตุการณ์ลง (Lupfer, Doan, & Houston, 1998; Hafer & Olson, 1989) เช่น เมื่อเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมโดยที่ตนเองตกเป็นผู้ถูกกระทำ การมีความเชื่อคนทำดีได้สิ่งที่ดี คนทำไม่ดีได้สิ่งที่ไม่ดี จะช่วยบรรเทาการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธลงได้เนื่องจากบุคคลจะมีความคิดที่มีพื้นฐานมาจากความเชื่อดังกล่าวที่ว่า ตัวเรานั้นอาจจะกระทำการสิ่งไม่ดีมาก่อนในอดีต ตอนนี้จึงได้รับผลกรรมที่ไม่ดีตอบแทน เพราะกรรมคือผลของการกระทำ เมื่อคิดได้ดังนี้ ก็เหมือน คลี่คลายปัญหาไปได้ ทำให้บุคคลไม่กลับไปคิดซ้ำแล้วซ้ำอีกหรือหมกมุ่นครุ่นคิดถึงเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนี้ ในทางกลับกันหากบุคคลมีความเชื่อที่ว่าผลกรรมตามสนองน้อย ก็จะไม่มีความเชื่อทำดีไม่จำเป็นต้องได้ดี ทำไม่ดีไม่จำเป็นต้องสิ่งที่ไม่ดี เมื่อเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม ก็จะไม่มียะไรมาช่วยลดอิทธิพลของเหตุการณ์ทางลบที่เกิดขึ้น ส่งผลให้ตีความสถานการณ์ทางลบและรับรู้ถึงความไม่ยุติธรรมที่ตนเองได้รับ ทำให้ตกอยู่ในสภาวะทางลบ มีความคิด อารมณ์ ความรู้สึกทางลบ เกิดการหมกมุ่นครุ่นคิดถึง สาเหตุ กระบวนการ หรือผลลัพธ์ของเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมที่ตนเองได้รับ

หากเปรียบเทียบระหว่างบุคคลที่มีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองมากและน้อย เมื่อเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมเดียวกัน บุคคลที่มีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองมาก แนวโน้มที่จะมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธต่ำกว่าเมื่อเทียบกับบุคคลที่มีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองน้อย

ในการวิเคราะห์อิทธิพลกำกับของความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรม 3 ตัวแปร ที่ส่งผลไปยังการให้อภัยโดยมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธนั้น พบว่าเนื่องจากมีเพียงตัวแปรความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองเท่านั้นที่มีอิทธิพลกำกับต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ ดังนั้นจึงขอสามารถอภิปรายผลเพียงแค่อิทธิพลกำกับของความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองตัวแปรเดียวที่ส่งผลไปยังการให้อภัยผู้อื่นโดยผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ กล่าวคือ สรุปได้ว่า เมื่อบุคคลที่มีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองมากเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมจะส่งผลให้มีการให้อภัยที่มากขึ้น โดยผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธที่น้อยลง และบุคคลที่มีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองน้อยเมื่อเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมจะส่งผลให้มีการให้อภัยที่ลดลง โดยผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธที่มากขึ้น

ทั้งนี้การที่ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองไม่มีอิทธิพลกำกับโดยตรงต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการให้อภัย อาจจะเป็นเพราะว่าการมีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองไม่ได้ส่งผลต่อกระบวนการในการให้อภัยผู้อื่น ทั้งนี้เพราะความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองสามารถตีความได้สองแบบคือ แบบแรกเราทำไม่ดีในอดีตเลยต้องรับผลกรรม และแบบที่สองคือ อีกฝ่ายจะต้องได้รับผลกรรมจากการที่ไม่ดีกับเราในตอนี้ ซึ่งการที่มีความเชื่อในแบบแรกไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับการให้อภัยผู้อื่น หากแต่เป็นการรับรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเองเท่านั้น ดังนั้นความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองไม่ได้ช่วยทำให้บุคคลมีการอภัยผู้อื่นมากขึ้นโดยตรงเมื่อเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม แต่จะส่งอิทธิพลกำกับระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ ไปยังการให้อภัยผู้อื่นที่มากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองสามารถทำนายการให้อภัยผู้อื่นในทิศทางลบได้ กล่าวคือ หากบุคคลมีความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองมากจะมีแนวโน้มในการให้อภัยผู้อื่นที่เป็นสาเหตุของเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมต่ำลง ซึ่งขัดกับผลการวิจัยในอดีตอาจเป็นเพราะการศึกษาในอดีตนั้นยังไม่มีการศึกษาความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมประเภทเชื่อว่าผลกรรมตามสนองต่อการให้อภัย แต่เป็นการศึกษาภาพรวมของความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม ดังเช่นงานของ Strelan และ Sutton ในปี 2011 ก็มีการศึกษาความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมสามารถทำนายการยับยั้งพฤติกรรมทางลบต่อผู้กระทำผิดในสถานการณ์ที่มีความรุนแรงต่ำรวมทั้งในงานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้มีการศึกษาแยกความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมที่มีต่อตัวบุคคล ซึ่งงานของ Strelan (2007) พบว่าความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมที่มีต่อตนเองเท่านั้นที่สามารถทำนายการให้อภัยผู้อื่นได้ ทั้งนี้

อาจจะต้องศึกษาต่อไปว่าเพราะเหตุใดในบริบทสังคมไทยการมีความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมจึงส่งอิทธิพลให้เกิดการให้อภัยผู้อื่นที่ต่ำลง นอกจากนี้ในการให้ย้อนนึกถึงประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้น ทางกลุ่มผู้วิจัยไม่ได้กำหนดบริบทความไม่ยุติธรรม หรือไม่ได้มีนิยามของความยุติธรรมอย่างเฉพาะเจาะจง ซึ่งการที่บุคคลตีความแตกต่างกันก็ส่งผลต่อความคิดเรื่องการให้อภัย โดยหากบุคคลที่มีนิยามความยุติธรรมว่า คือ ความเท่าเทียมกัน การปฏิบัติเท่าเทียมกันระหว่างคนที่ทำดีกับเราและคนที่ทำไม่ดีกับเรา จะเป็นสิ่งที่ขัดกับความยุติธรรมที่ยึดถือ ดังนั้นหากมีความเชื่อว่าโลกยุติธรรมในความหมายนี้ บุคคลจะมีการให้อภัยที่ต่ำลง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และ ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์/ปัญหาที่สนใจ

เพื่อศึกษาและอธิบายปรากฏการณ์ของตัวแปรการให้อภัยผู้อื่น ซึ่งเกิดจากอิทธิพลของประสบการณ์ การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ และความเชื่อพื้นฐาน 3 ประเภท

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมสามารถทำนายการให้อภัยได้และมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานข้อที่ 2 ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรมมีอิทธิพลกำกับทางลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ

สมมติฐานข้อที่ 3 อิทธิพลกำกับทางลบของความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรมส่งผ่านการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธไปยังการให้อภัยผู้อื่น เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มาจากการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (*Nonprobability sampling*) แบ่งเป็น

1. กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการพัฒนามาตร คือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 105 คน เพศชาย 42 คน และเพศหญิง 63 คน ($M = 20.08$, $SD = 1.31$) ส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะวิทยาศาสตร์จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19

2. กลุ่มตัวอย่างในชั้นศึกษาจริง คือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 225 คน เพศชาย 90 คน และเพศหญิง 135 คน ($M = 20.15$, $SD = 1.45$) ส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะวิทยาศาสตร์จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วยมาตร 4 มาตร โดยแบ่งเป็นส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2 ดังนี้

ส่วนที่ 1

1. มาตรวัดความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม
2. มาตรวัดความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม

ส่วนที่ 2

3. การวัดประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมภายใน 1 ปีที่ผ่านมา
4. มาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอาชกรรมโกรธ
5. มาตรวัดการให้อภัย (ผู้อื่น)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตอบ ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้เผยแพร่จุดประสงค์ที่แท้จริงของงานวิจัย เพียงแต่แจ้งแค่ว่าเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความยุติธรรมและการดำรงชีวิต รวมทั้งเน้นย้ำว่าข้อมูลที่ได้จากการตอบในครั้งนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ ทางผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามโดยสังเกตการณ์กลุ่มตัวอย่างอยู่ห่างๆ และพร้อมที่จะให้ข้อมูลเพิ่มเติมเมื่อกลุ่มตัวอย่างเกิดความสงสัยในบางข้อกระทงของมาตรวัด ทั้งนี้ทางผู้วิจัยตระหนักถึงผลที่อาจเกิดขึ้นหลังจากการทำแบบสอบถาม เนื่องจากแบบสอบถามนี้เป็นการให้กลุ่มตัวอย่างย้อนนึกถึงประสบการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและเกิดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอาชกรรมโกรธในเหตุการณ์เหล่านั้น หากมีกลุ่มตัวอย่างท่านใดเกิดการหมกมุ่นครุ่นคิดในใจหลังจากได้ทำแบบสอบถามชุดนี้จนส่งผลเสียต่อการดำรงชีวิต ทางผู้วิจัยจะประสานงานไปยังศูนย์สุขภาพจิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเยียวยาจิตใจของกลุ่มตัวอย่างให้กลับสู่ภาวะปกติอีกครั้ง

แบบสอบถามมีการจัดเรียงดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว
2. มาตรวัดส่วนที่ 1 ประกอบด้วย
 - 1.มาตรวัดความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม
 - 2.มาตรวัดความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม
3. มาตรวัดส่วนที่ 2 ประกอบด้วย
 - 1.การถามประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมภายใน 1 ปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยความถี่ของเหตุการณ์และความเข้มของอาชกรรมโกรธ
 - 2.มาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอาชกรรมโกรธ

3. มาตรการให้ภัย(ผู้อื่น)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการตรวจสอบข้อมูลขาดหายพบว่า มีจำนวนตัวแปรที่มีข้อมูลขาดหายประมาณร้อยละ 2 ผู้วิจัยได้ทดแทนข้อมูลขาดหายด้วยใช้วิธีการ Simple stochastic imputation โดยใช้ Package Amelia ในโปรแกรม R (Honaker, King, & Blackwell, 2006) ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้ตัวแปรมีการกระจายตามความเป็นจริงมากกว่าการทดแทนด้วยค่าเฉลี่ย

การตรวจสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 เป็นการตรวจสอบอิทธิพลส่งผ่านของการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม ทำนายการให้ภัยผู้อื่น

สมมติฐานข้อที่ 2 และ 3 การตรวจสอบอิทธิพลกำกับของความเชื่อพื้นฐาน 3 ตัวแปรได้แก่ ความเชื่อว่าการกระทำตามสนอง ความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต และความเชื่อที่โลกมีความไม่ยุติธรรมระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ

ในการตรวจสอบสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ ซึ่งเป็น Mediated moderation model (Preacher, Rucker, & Hayes, 2007) จึงใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Pathanalysis) ด้วยโปรแกรม R (Package lavaan) เพื่อตรวจสอบสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ

ผลการวิจัย

โมเดลการวิจัย

การทดสอบโมเดลอิทธิพลส่งผ่านของการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการให้ภัยผู้อื่นโดยมีอิทธิพลกำกับของความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรม 3 ตัวแปร ($X^2 = 0$, $df = 0$, $RMSEA = .00$, $GFI = 1.0$) โดยตัวแปรต้นสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ร้อยละ 39.3

1. การหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการให้ภัยผู้อื่น ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001

2. ความเชื่อที่โลกมีความยุติธรรมประเภทเชื่อว่าผลกรรมตามสนองมีอิทธิพลกำกับต่อความสัมพันธ์ของประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. เมื่อเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม อิทธิพลกำกับของความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรมประเภทเชื่อว่า ผลกรรมตามสนอง จะทำให้บุคคลมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธนั้นลดลง ซึ่งส่งผลต่อเนื่องไปยัง การให้อภัยผู้อื่น ทำให้มีการให้อภัยผู้อื่นเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ความแตกต่างระหว่างบริบทของสังคมไทยและมาตรวัดที่นำมาใช้ซึ่งแปลมาจากภาษาอังกฤษ
 - 1.1. ข้อกระทงในมาตรวัดการให้อภัยมีเนื้อหาที่แสดงถึงความเข้าใจ แต่ไม่สามารถบ่งบอกถึงการให้อภัยในกลุ่มตัวอย่างนี้ได้ กล่าวคือ มีแนวโน้มว่าคนไทยมีแนวโน้มในการตีความการให้อภัยที่ไม่ชัดเจน ซึ่งสามารถเข้าใจได้ว่าอะไรคือการให้อภัยแต่ไม่สามารถเข้าใจอย่างร่วมรู้สึกและสามารถยอมรับได้ เป็นที่น่าสนใจในการศึกษานियามการให้อภัยในวันธรรมะวันออกซึ่งอาจจะแตกต่างไปจากวัฒนธรรมตะวันตก
 - 1.2. นิยามของความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคตยังไม่ชัดเจนมากนัก น่าจะศึกษาต่อไปว่า การเชื่อ ว่าผู้อื่นที่กระทำผิดต่อเราจะได้รับการลงโทษในอนาคต ถือเป็นความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยหรือไม่
 - 1.3. การใช้มาตรวัดที่มาจากวัฒนธรรมตะวันตกทำให้เกิดความไม่สอดคล้องของเนื้อหา หากมีการสร้างมาตรโดยมาจากบริบทวัฒนธรรมในสังคมตะวันออกอาจจะทำให้ผลการทดลองมีความสอดคล้องกับสมมติฐานมากกว่านี้
 - 1.4. ความเชื่อว่าผลกรรมตามสนองมีข้อดีในการช่วยลดอิทธิพลของการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธที่เกิดขึ้นจากการเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมภายใน 1 ปีที่ผ่านมา แต่ทั้งนี้ก็มีอิทธิพลทางลบกับการให้อภัย อาจจะทำให้การศึกษาต่อเพื่อหาระดับที่เหมาะสม
2. ศึกษาว่าอะไรทำให้การมีความเชื่อผลกรรมตามสนองมีอิทธิพลทางลบต่อการให้อภัยผู้อื่นเมื่อเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมภายใน 1 ปีที่ผ่านมา
3. หากกำหนดคำจำกัดความของความไม่ยุติธรรม และกำหนดขอบเขตในการย้อนคิดถึงเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมในเรื่องอะไร เช่น ความไม่ยุติธรรมในเรื่องความรัก ให้กลุ่มตัวอย่าง โดยที่ระบุว่าเป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองโดยตรง อาจจะทำให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
4. จากผลการวิจัยนี้พบว่า สังคมไทยในปัจจุบันควรมีการปลูกฝังเรื่องของความเชื่อที่ผลกรรมตามสนอง สร้างค่านิยมและศรัทธาเกี่ยวกับความเชื่อนี้ ซึ่งเป็นเรื่องที่สามารถทำได้โดยเริ่มตั้งแต่เด็กๆ อาจจะเป็นการสอนในรูปแบบของนิทานสอนใจ เพื่อลดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธและส่งผลให้มีการให้อภัยเพิ่มมากขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

- Averill, J. R. (1983). Studies on anger and aggression: Implications for theory of emotion. *American Psychologist*, 38, 1145–1160.
- Barber, L., Maltby, J., & Macaskill, A. (2005). Angry memories and thoughts of revenge: The relationship between forgiveness and anger rumination. *Personality and Individual Differences*, 39(2), 253-262.
- Beckmann, J., & Kellmann, M. (2004). SELF-REGULATION AND RECOVERY: APPROACHING AN UNDERSTANDING OF THE PROCESS OF RECOVERY FROM STRESS 1. *Psychological Reports*, 95(3f), 1135-1153.
- Begue, L., & Muller, D. (2006). Belief in a just world as moderator of hostile attributional bias. *The British Psychological society*, 45, 117-126.
- Berry, J. W., Worthington, E. L., Jr, Parrott, L., O'Connor, L. E., & Wade, N. G. (2001). Dispositional forgiveness: Development and construct validity of the Transgression Narrative Test of Forgiveness (TNTF). *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27, 1277-1290.
- Bushman, B. J., Bonacci, A. M., Pedersen, W. C., Vasquez, E. A., & Miller, N. (2005). Chewing on it can chew you up: effects of rumination on triggered displaced aggression. *Journal of personality and social psychology*, 88(6), 969.
- Callan, M. J., Ellard, J. H., & Nicol, J. E. (2006). The belief in a just world and immanent justice reasoning in adults. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 32(12), 1646-1658.
- Caprara, G. V. (1986). Indicators of aggression: The dissipation-rumination scale. *Personality and Individual Differences*, 7(6), 763-769.
- Carver, C. S., Scheier, M. F., & Weintraub, J. K. (1989). Assessing coping strategies: a theoretically based approach. *Journal of personality and social psychology*, 56(2), 267.
- Conway, M., Csank, P. A., Holm, S. L., & Blake, C. K. (2000). On assessing individual differences in rumination on sadness. *Journal of personality assessment*, 75(3), 404-425.
- Crombez, G., Eccleston, C., Baeyens, F., & Eelen, P. (1998). When somatic information threatens, catastrophic thinking enhances attentional interference. *Pain*, 75(2), 187-198.

- Dalbert, C. (2001). Coping with an Unjust Fate. In *The Justice Motive as a Personal Resource* (pp. 129-187). Springer US.
- Dalbert, C., Lipkus, I. M., Sallay, H., & Goch, I. (2001). A just and unjust world: Structure and validity of different world beliefs. *Personality and Individual Differences, 30*, 561–577
- Dalbert, C. (2002). Beliefs in a just world as a buffer against anger. *Social Justice Research, 15*(2), 123-145.
- Dalbert, C., & Stoeber, J. (2006). The personal belief in a just world and domain-specific beliefs about justice at school and in the family: A longitudinal study with adolescents. *International Journal of Behavioral Development, 30*(3), 200-207.
- Dzuka, J., & Dalbert, C. (2002). Mental health and personality of Slovak unemployed adolescents: About the belief in a just world's impact. *Journal of applied social Psychology, 32*(4), 732-757.
- Eccleston, C., & Crombez, G. (1999). Pain demands attention: A cognitive–affective model of the interruptive function of pain. *Psychological bulletin, 125*(3), 356.
- Furnham, A. (1985). Just world beliefs in an unjust society: a cross cultural comparison. *European Journal of Social Psychology, 15*, 363-366.
- Furnham, A. (2003). Belief in a just world: Research progress over the past decade. *Personality and Individual Differences, 34*, 795-817.
- Furnham, A., & Procter, E. (1989). Belief in a just world: Review and critique of the individual difference literature. *British Journal of Social Psychology, 28*, 365–384.
- Greenberg, M. A. (1995). Cognitive processing of traumas: the role of intrusive thoughts and reappraisals. *Journal of Applied Social Psychology, 25*, 1262-1296
- Hefer, C. L., & Olson, J. M. (1989). Beliefs in a just world, discontent, and reactions to personal deprivation. *Journal of personality, 57*(4), 799-823.
- Hafer, C. L., & Begue, L. (2005). Experimental research on just-world theory: problems, developments, and future challenges. *Psychological bulletin, 131*(1), 128.
- Hertel, P. (2004). Habits of thought produce memory biases in anxiety and depression. In J. Yiend (Ed.), *Cognition, emotion, and psychopathology: Theoretical, empirical and clinical directions* (pp. 109–129). New York: Cambridge University Press.
- Honaker, J., King, G., & Blackwell, M. (2006). Amelia II: A program for missing data.

- Just, N., & Alloy, L. B. (1997). The response styles theory of depression: tests and an extension of the theory. *Journal of abnormal psychology, 106*(2), 221.
- Kachadourian, L. K., Fincham, F., & Davila, J. (2005). Attitudinal ambivalence, rumination, and forgiveness of partner transgressions in marriage. *Personality and Social Psychology Bulletin, 31*(3), 334-342.
- Kassinove, H., & Sukhodolsky, D. G. (1995). Anger disorders: science, practice, and common sense issues. In H. Kassinove, *Anger disorders: definition, diagnosis, and treatment* (pp. 1-26). Washington, DC: Tatlor& Francis.
- Koster, E. H. W., De Raedt, R., Goeleven, E., Franck, E., & Crombez, G. (2005). Mood congruent attentional bias in dysphoria: Maintained attention to and impaired disengagement from negative information. *Emotion, 5*, 446–455.
- Kuehner, C., & Weber, I. (1999). Responses to depression in unipolar depressed patients: An investigation of Nolen-Hoeksema's response styles theory. *Psychological Medicine, 29*(06), 1323-1333.
- Lazarus, R. S., & Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal, and coping*. New York: Springer Publishing Co.
- Lench, H. C., & Chang, E. S. (2007). Belief in an unjust world: When beliefs in a just world fail. *Journal of Personality Assessment, 89*, 126–135.
- Lench, H. C., & Levine, L. J. (2005). Effects of fear on risk and control judgments and memory: Implications for health promotion messages. *Cognition and Emotion, 19*, 1049–1069.
- Lerner, M. J. (1965). Evaluation of performance as a function of performer's reward and attractiveness. *Journal of Personality and Social Psychology, 1*, 355-360.
- Lerner, M. J. (1980). *The Belief in a just world: A fundamental delusion*. New York: Plenum Press.
- Lerner, M., & Miller, D. (1978). Just world research and the attribution process: looking back and ahead. *Psychological Bulletin, 85*, 1030-1051.
- Loo, R. (2002). Belief in a just world: Support for independent just world and unjust world dimensions. *Personality and Individual Differences, 33*(5), 703–712.

- Lucas, T., Young, J., Zhdanova, L., & Alexander, S. (2010). Self and other justice beliefs, rumination, impulsivity and forgiveness: Justice beliefs can both prevent and promote forgiveness. *Personality and Individual Differences, 49*, 851-856.
- Lyubomirsky, S., & Nolen-Hoeksema, S. (1995). Effects of self-focused rumination on negative thinking and interpersonal problem solving. *Journal of Personality and Social Psychology, 69*, 176-190.
- Lyubomirsky, S., Caldwell, N. D., & Nolen-Hoeksema, S. (1998). Effects of ruminative and distracting responses to depressed mood on the retrieval of autobiographical memories. *Journal of Personality and Social Psychology, 75*, 166-177.
- Maes, J. (1998). Immanent justice and ultimate justice—Two ways of believing in justice. In: Montada, L., and Lerner, M. J. (eds.), *Responses to Victimizations and Belief in a Just World*, Plenum, New York, pp. 9-40.
- Maes, J., & Schmitt, M. (1999). More on ultimate and immanent justice. *Social Justice Research, 12*, 65-78.
- Martin, L. L., & Tesser, A. (1996). Some ruminative thoughts. *Advances in social cognition, 9*, 1-47.
- McCullough, M. E., Pargament, K. I., & Thoresen, C. E. (Eds.). (2001). *Forgiveness: Theory, research, and practice*. Guilford Press.
- McCullough, M. E., Rachal, K. C., Sandage, S. J., Worthington Jr, E. L., Brown, S. W., & Hight, T. L. (1998). Interpersonal forgiving in close relationships: II. Theoretical elaboration and measurement. *Journal of personality and social psychology, 75*(6), 1586.
- McCullough, M. E., Rachal, K. C., Sandage, S. J., Worthington Jr, E. L., Brown, S. W., & Hight, T. L. (1998). Interpersonal forgiving in close relationships: II. Theoretical elaboration and measurement. *Journal of personality and social psychology, 75*(6), 1586.
- McCullough, M. E., & Witvliet, C. V. (2002). The psychology of forgiveness. *Handbook of positive psychology, 2*, 446-455.
- McCullough, M. E., Bono, G., & Root, L. M. (2007). Rumination, emotion, and forgiveness: Three longitudinal studies. *Journal of Personality and Social Psychology, 92*(3), 490.
- McLean, J., Maxwell, M., Platt, S., Harris, F., & Jepson, R. (2008). Risk and Protective Factors for Suicide and Suicidal Behaviour: A Literature Review. Scottish Executive Social Research

- Miller, T. Q., Smith, T. W., Turner, C. W., Guijarro, M. L., & Hallet, A. J. (1996). Meta-analytic review of research on hostility and physical health. *Psychological bulletin*, *119*(2), 322.
- Mohiyeddini, C., & Montada, L. (1998). BJW and self-efficacy in coping with observed victimization. In *Responses to victimizations and belief in a just world* (pp. 41-54). Springer US.
- Montada, L. (1998). Belief in a just world: A hybrid of justice motive and self-interest?. In *Responses to victimizations and belief in a just world* (pp. 217-246). Springer US.
- Nolen-Hoeksema, S. (1991). Responses to depression and their effects on the duration of depressive episodes. *Journal of Abnormal Psychology*, *100*, 569-582.
- Nolen-Hoeksema, S., & Morrow, J. (1991). Prospective study of depression and posttraumatic stress symptoms after a natural disaster: The 1989 Loma Prieta earthquake [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, *61*, 115-121.
- Nolen-Hoeksema, S., Parker, L. E., & Larson, J. (1994). Ruminative coping with depressed mood following loss. *Journal of Personality and Social Psychology*, *67*(1), 92-104.
- Nolen-Hoeksema, S., & Davis, C. G. (1999). "Thanks for sharing that": Ruminators and their social support networks. *Journal of Personality and Social Psychology*, *77*, 801-814.
- Nolen-Hoeksema, S. (2000). The role of rumination in depressive disorders and mixed anxiety/depressive symptoms. *Journal of Abnormal Psychology*, *109*, 504-511.
- Nudelman, G., & Shiloh, S. (2011). Who deserves to be sick? An exploration of the relationships between belief in a just world, illness causal attributions and their fairness judgements. *Psychology, health & medicine*, *16*(6), 675-685.
- Oatley, K. (1992). *Best laid schemes: the psychology of emotions*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Papageorgiou, C., & Well, A. (2001b). Positive belief about depressive rumination: Development and preliminary validation of a self-report scale. *Behavior Therapy*, *32*, 13-26.
- Peters, M. L., Vlaeyen, J. W., & van Drunen, C. (2000). Do fibromyalgia patients display hypervigilance for innocuous somatosensory stimuli? Application of a body scanning reaction time paradigm. *Pain*, *86*(3), 283-292.
- Preacher, K. J., Rucker, D. D., & Hayes, A. F. (2007). Addressing moderated mediation hypotheses: Theory, methods, and prescriptions. *Multivariate Behavioral Research*, *42*, 185-227.

- Rubin, Z., & Peplau, L. A. (1975). Who believes in a just world?. *Journal of social issues*, 31(3), 65-89.
- Rusting, C. L., & Nolen-Hoeksema, S. (1998). Regulating responses to anger: Effects of rumination and distraction on angry mood. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 790-803.
- Seegerstrom, S. C., Stanton, A. L., Alden, L. E., & Shortridge, B. E. (2003). A multidimensional structure for repetitive thought: What's on your mind, and how, and how much? *Journal of Personality and Social Psychology*, 85, 909-921.
- Smith, J. M., & Alloy, L. B. (2009). A roadmap to rumination: A review of the definition, assessment, and conceptualization of this multifaceted construct. *Clinical Psychology Review*, 29, 116-128.
- Strelan, P. (2007). The prosocial, adaptive qualities of just world beliefs: Implications for the relationship between justice and forgiveness. *Personality and Individual Differences*, 43(4), 881-890.
- Strelan, P., & Sutton, R. M. (2011). When just-world beliefs promote and when they inhibit forgiveness. *Personality and Individual Differences*, 50(2), 163-168.
- Sukhodolsky, D. G., Golub, A., & Cromwell, E. N. (2001). Development and validation of the anger rumination scale. *Personality and Individual Differences*, 31(5), 689-700.
- Sullivan, M. J., Stanish, W., Waite, H., Sullivan, M., & Tripp, D. A. (1998). Catastrophizing, pain, and disability in patients with soft-tissue injuries. *Pain*, 77(3), 253-260.
- Sullivan, M. J., Lynch, M. E., & Clark, A. J. (2005). Dimensions of catastrophic thinking associated with pain experience and disability in patients with neuropathic pain conditions. *Pain*, 113(3), 310-315.
- Thompson, L. Y., Snyder, C. R., Hoffman, L., Michael, S. T., Rasmussen, H. N., Billings, L. S., Heinze, L., Neafeld, J. E., Shorey, H. S., Roberts, J. C., & Roberts, D. E., (2005). Dispositional Forgiveness of Self, Others, and Situations. *Journal of Personality*. 73, 313-360.
- Trapnell, P. D. (1995). Self-consciousness and the five factor model of personality: *Distinguishing rumination from reflection*. Retrieved from http://dspace.library.ubc.ca/bitstream/handle/2429/6251/ubc/_1996-091740.pdf?sequence=1

- Trapnell, P. D., & Campbell, J. D. (1999). Private self-consciousness and the five-factor model of personality: distinguishing rumination from reflection. *Journal of personality and social psychology, 76*(2), 284.
- Weinstein, N. D. (1980). Unrealistic optimism about future life events. *Journal of Personality and Social Psychology, 39*, 806–820.
- Worthington Jr, E. L., & Wade, N. G. (1999). The psychology of unforgiveness and forgiveness and implications for clinical practice. *Journal of Social and Clinical Psychology, 18*(4), 385-418.
- Worthington, E. L., & Drinkard, D. T. (2000). Promoting reconciliation through psychoeducational and therapeutic interventions. *Journal of Marital and Family Therapy, 26*(1), 93-101.
- Ysseldyk, R., Matheson, K., & Anisman, H. (2007). Rumination: Bridging a gap between forgivingness, vengefulness, and psychological health. *Personality and Individual Differences, 42*(8), 1573-1584.

ภาษาไทย

รจิตา ะร่าานิล. (2553). อธิธิพลของรูปแบบความผูกพันต่อลักษณะนิสัยการให้อภัย: ทวิโมเดลแข่งขันโดยมีตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึทงผู้อื่นและการหมกมุ่นครุ่นคิดเป็นตัวแปรส่งผ่าน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณทิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม. คณะจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วยมาตร 4 มาตร โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว
2. มาตรวัดส่วนที่1 ประกอบด้วย
 - 1.มาตรวัดความเชื่อว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม
 - 2.มาตรวัดความเชื่อว่าโลกมีความยุติธรรม
3. มาตรวัดส่วนที่2 ประกอบด้วย
 - 1.การถามประสบการณ์การเจอเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมภายใน 1 ปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยความถี่ของเหตุการณ์และความเข้มของอารมณ์โกรธ
 - 2.มาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ
 - 3.มาตรวัดการให้อภัย(ผู้อื่น)

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอความร่วมมือจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามนี้ทุกข้อตามความคิด หรือความรู้สึกที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบที่ท่านให้กับการวิจัยครั้งนี้มีคุณค่ายิ่ง ข้อมูลจากการตอบของท่านจะถือเป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านทั้งสิ้น ทั้งนี้ ผลจากการวิจัยที่ได้จะไม่มีการนำเสนอเป็นรายบุคคล แต่จะประมวลเป็นภาพรวมและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความร่วมมือ

คณะผู้วิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดขีดถูก [✓] หรือเติมข้อความในช่องว่างที่เหมาะสม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. ระดับชั้นปี 1 2 3 4 อื่นๆโปรดระบุ _____
4. คณะ _____

๗	เรื่องเลวร้ายที่เกิดขึ้นมักจะเป็นการลงโทษสำหรับคนที่ดำเนินชีวิตอย่างไม่ถูกต้อง	๐	๑	๒	๓	๔	๕
๘	ฉันเชื่อว่าหลังพายุผ่านไป พายุ่อมสดใสเสมอ	๐	๑	๒	๓	๔	๕
๙	เรื่องเลวร้ายที่เกิดขึ้นในชีวิตมักจะถูกชดเชยด้วยเรื่องดีๆ ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญหลังจากนั้น	๐	๑	๒	๓	๔	๕
๑๐	เรื่องเลวร้ายมักจะเกิดขึ้นตามมาหลังจากที่บุคคลใช้ชีวิตอย่างไม่เหมาะสม	๐	๑	๒	๓	๔	๕
๑๑	เป็นเรื่องยากที่คนเราจะเผชิญกับสิ่งเลวร้ายถ้าไม่มีเหตุอันสมควร	๐	๑	๒	๓	๔	๕
๑๒	ฉันเชื่อว่าเมื่อชั่วเจ็ดที ก็ต้องดีเจ็ดหน	๐	๑	๒	๓	๔	๕
๑๓	คนเราโทษได้แค่ตัวเองเท่านั้นเมื่อเผชิญกับเรื่องเลวร้าย	๐	๑	๒	๓	๔	๕

ตอนที่ 2 แบบสำรวจประสบการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรม

คำชี้แจง

ขอให้ท่านนึกถึงเหตุการณ์อันไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้น ไม่เกิน 1 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อตัวท่านทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีสาเหตุมาจากบุคคลอื่นหลังจากนี้ อ่านคำถามในตอนที 2.1, 2.2 และ 2.3 ทีละข้อแล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับตัวท่านหรือความคิด ความรู้สึกของท่านมากที่สุด โดยไม่ต้อง คำนึงว่าคนส่วนใหญ่ น่าจะเป็นอย่างไร หรือต้องการให้ท่านเป็นคนอย่างไร

*** คำว่า ไม่ยุติธรรม ขอให้ท่านตัดสินใจจากความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกของตัวเอง ***

ตอนที่ 2.1

1. ในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปีที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ที่ท่านรู้สึกว่า มีความไม่ยุติธรรม เกิดขึ้นบ่อยแค่ไหน ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

1 ไม่เกิดขึ้นเลย	2 เกิดขึ้นไม่บ่อย	3 เกิดขึ้น ค่อนข้างไม่ บ่อย	4 เกิดขึ้นเป็น บางครั้ง	5 เกิดขึ้น ค่อนข้างบ่อย	6 เกิดขึ้นบ่อย	7 เกิดขึ้นเป็น ประจำ
---------------------	----------------------	--------------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------	----------------------------

2. จากเหตุการณ์ดังกล่าว ท่านรู้สึก โกรธ ต่อสิ่งที่เกิดขึ้นมากน้อยแค่ไหน (ในกรณีที่มีหลายเหตุการณ์ขอให้ท่านประเมินระดับความโกรธ โดยเฉลี่ย) ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

1 ไม่รู้สึกเลย	2 รู้สึกน้อย	3 รู้สึกค่อนข้าง น้อย	4 รู้สึกปานกลาง	5 รู้สึก ค่อนข้างมาก	6 รู้สึกมาก	7 รู้สึกมากที่สุด
-------------------	-----------------	-----------------------------	--------------------	----------------------------	----------------	----------------------

ตอนที่ 2.2 คำชี้แจง: จากเหตุการณ์ ข้างต้น (เหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและทำให้รู้สึกโกรธ) ขอให้ท่านนึกถึงเหตุการณ์ดังกล่าวและประเมินว่าข้อความต่อไปนี้เกิดขึ้นกับท่านบ่อยครั้งเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ○ ล้อมตัวเลขที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

๑ หมายถึง แทบจะไม่เคยเกิดขึ้นเลย

๓ หมายถึง เกิดขึ้นบ่อยครั้ง

๒ หมายถึง เกิดขึ้นบางครั้ง

๔ หมายถึง เกิดขึ้นตลอดเวลาหรือเกือบตลอดเวลา

๑	ฉันคิดหาเหตุผลที่ผู้อื่นปฏิบัติต่อฉันอย่างไม่ยุติธรรม	๑	๒	๓	๔
---	---	---	---	---	---

๒	ฉันจินตนาการถึงการใช้ความรุนแรงในการแก้แค้น	๑	๒	๓	๔
๓	มีหลายครั้งที่ฉันหมกมุ่นหาสาเหตุของเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้น	๑	๒	๓	๔
๔	เมื่อผู้อื่นปฏิบัติต่อฉันอย่างไม่ยุติธรรม ฉันสงสัยอยู่ตลอดว่าทำไมเหตุการณ์นี้จึงเกิดขึ้นกับฉัน	๑	๒	๓	๔
๕	ก่อนที่ฉันจะหลับ ความทรงจำที่ฉันรู้สึกโกรธจากเหตุการณ์อันไม่ยุติธรรมนั้นผุดขึ้นมาอย่างฉับพลัน	๑	๒	๓	๔
๖	ฉันวิเคราะห์เหตุการณ์อันไม่ยุติธรรมที่ทำให้ฉันโกรธ	๑	๒	๓	๔
๗	หลังจากเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้นสิ้นสุดลง ฉันยังคงคิดถึงเหตุการณ์ดังกล่าวอยู่เรื่อยๆ	๑	๒	๓	๔
๘	เมื่อฉันรู้สึกโกรธจากเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้น ฉันยังคงคิดเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ยังโกรธอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง	๑	๒	๓	๔
๙	มันยากที่จะให้อภัยบุคคลที่เป็นต้นเหตุของเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้น	๑	๒	๓	๔
๑๐	ฉันยังคงรู้สึกโกรธเป็นช่วงๆ หลังจากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้น	๑	๒	๓	๔
๑๑	เมื่อเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้นทำให้ฉันโกรธ ฉันหวนคิดถึงเหตุการณ์ดังกล่าวซ้ำๆ	๑	๒	๓	๔
๑๒	ความทรงจำเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้นยังคงรบกวนฉันชั่วระยะเวลาหนึ่ง	๑	๒	๓	๔
๑๓	หลังจากเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้นจบลง ฉันจินตนาการถึงการแก้แค้นมาโดยตลอด	๑	๒	๓	๔
๑๔	เมื่อเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้นทำให้ฉันโกรธ ฉันไม่สามารถหยุดคิดได้เลยว่าฉันจะเอาคืนบุคคลที่เป็นต้นเหตุอย่างไร	๑	๒	๓	๔

ตอนที่ 2.3 คำชี้แจง : จากเหตุการณ์ข้างต้น (เหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมและทำให้รู้สึกโกรธ) ขอให้ท่านนึกถึง

เหตุการณ์ดังกล่าวแล้วทำเครื่องหมาย ○ ล้อมตัวเลขที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

๑ หมายถึง ไม่ตรงที่สุด ๓ หมายถึง ตรงและไม่ตรงพอๆ กัน ๕ หมายถึง ตรงที่สุด

๒ หมายถึง ค่อนข้างไม่ตรง ๔ หมายถึง ค่อนข้างตรง

๑	ฉันจะลงโทษบุคคลที่เป็นต้นเหตุของเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้น	๑	๒	๓	๔	๕
๒	ฉันจะไม่ทำดีด้วยกับบุคคลที่เป็นต้นเหตุของเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมนั้น	๑	๒	๓	๔	๕
๓	แม้ผู้อื่นได้ปฏิบัติต่อฉันอย่างไม่ยุติธรรมฉันยังคงมองว่าเขาหรือเธอเป็นคนดี	๑	๒	๓	๔	๕
๔	การที่ผู้อื่นได้ปฏิบัติต่อฉันอย่างไม่ยุติธรรม ทำให้ฉันคิดกับเขาหรือเธอในแง่ร้าย	๑	๒	๓	๔	๕
๕	แม้ผู้อื่นได้ปฏิบัติต่อฉันอย่างไม่ยุติธรรมฉันก็สามารถปล่อยให้มันผ่านไปได้ในที่สุด	๑	๒	๓	๔	๕

ภาคผนวก ข

ตารางที่ ข1

จำนวนข้อมูลขาดหายของตัวแปรในชั้นพัฒนามาตร (N = 105)

ตัวแปร	จำนวนข้อมูลขาดหาย(คน)	ตัวแปร	จำนวนข้อมูลขาดหาย(คน)
BJW08	1	RU04	1
BJW10	1	RU06	1
BJW12	1	RU09	1
		RU10	1
		RU12	1

ตารางที่ ข 2

จำนวนข้อมูลขาดหายของตัวแปรในชั้นการวิจัย(N = 225)

ตัวแปร	จำนวนข้อมูลขาดหาย(คน)	ตัวแปร	จำนวนข้อมูลขาดหาย(คน)	ตัวแปร	จำนวนข้อมูลขาดหาย(คน)
BUJ04	1	BJW02	1	RU04	2
		BJW03	1	RU06	1
		BJW06	1	RU09	1
		BJW08	1	RU10	1
		BJW10	1	RU12	1
		BJW12	1	RU13	1
		BJW13	1	FO05	1

ภาคผนวก ค

ตารางที่ ค 1

ค่ามัชฌิมเลขคณิตค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าที่ค่านัยสำคัญและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดความเชื่อ
ว่าโลกมีความไม่ยุติธรรม

ข้อกระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				ค่าที่ (<i>t</i>)	ค่า นัยสำคัญ (<i>p</i>)	CITC 5 ข้อ	ข้อที่ผ่าน การ วิเคราะห์
	กลุ่มสูง (<i>N</i> = 32)		กลุ่มต่ำ (<i>N</i> = 35)					
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>				
1	3.28	0.68	2.17	0.86	5.82***	<.001	.49	✓
2	3.09	0.89	1.80	0.72	6.55***	<.001	.46	✓
3	2.97	1.00	1.34	0.59	8.19***	<.001	.47	✓
4	3.31	0.93	1.57	0.78	8.33***	<.001	.45	✓
5	3.38	0.94	1.49	0.66	9.43***	<.001	.49	✓
						α =	.71	

หมายเหตุ ค่า *t* ที่ขีดเส้นใต้ วิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ $t(103) \approx .161$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ภาคผนวก ง

ตารางที่ ง 1

ค่ามัชฌิมเลขคณิตค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าที่ค่านัยสำคัญและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดความเชื่อ
ว่าโลกมีความยุติธรรม องค์ประกอบความเชื่อว่าจะผลกรรมจะตามสนอง

ข้อกระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ					ค่า นัยสำคัญ (<i>p</i>)	CITC 7 ข้อ	ข้อที่ผ่าน การ วิเคราะห์
	กลุ่มสูง (<i>N</i> = 35)		กลุ่มต่ำ (<i>N</i> = 35)		ค่าที่ (<i>t</i>)			
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>				
2	2.29	1.23	0.54	0.66	7.41***	<.001	.45	✓
3	2.60	1.17	0.71	0.83	7.80***	<.001	.44	✓
5	4.11	0.76	3.14	1.09	4.33***	<.001	.27	✓
7	3.60	0.95	1.97	0.92	7.29***	<.001	.49	✓
10	3.77	0.77	2.49	1.17	5.42***	<.001	.42	✓
12	3.29	1.10	1.69	1.05	6.22***	<.001	.46	✓
14	3.23	1.19	1.89	1.18	4.73***	<.001	.27	✓
						α =	.69	

หมายเหตุ ค่า *t* ที่ขีดเส้นใต้ วิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ $r(103) \approx .161$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ตารางที่ 2

ค่ามัชฌิมเลขคณิตค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าที่ค่านัยสำคัญและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดความเชื่อ
ว่าโลกมีความยุติธรรม องค์ประกอบความเชื่อว่าจะได้รับการชดเชยในอนาคต

ข้อกระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				ค่าที่ (t)	ค่า นัยสำคัญ (p)	CITC 7 ข้อ	CITC 6 ข้อ	ข้อที่ผ่าน การ วิเคราะห์
	กลุ่มสูง (N = 31)		กลุ่มต่ำ (N = 31)						
	M	SD	M	SD					
1	4.61	0.50	3.35	1.17	5.51***	<.001	.49	.46	✓
4	3.87	0.76	1.77	1.20	8.19***	<.001	.55	.58	✓
6	4.13	0.72	2.10	1.14	8.42***	<.001	.60	.63	✓
8	4.80	0.40	2.84	1.46	7.20***	<.001	.63	.67	✓
9	4.06	1.09	2.10	1.11	7.04***	<.001	.52	.57	✓
11	3.74	1.21	2.94	1.46	2.36*	.021	-.04	-	-
13	3.16	1.27	1.32	1.14	6.01***	<.001	.36	.38	✓
						α =	.72	.79	

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ วิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ $t(103) \approx .161$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

* $p < .05$, หนึ่งหาง, ** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ภาคผนวก จ

ตารางที่ จ 1

ค่ามัธยฐานเลขคณิตค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าที่ค่านัยสำคัญและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิด องค์ประกอบการทำงานความเข้าใจสาเหตุ

ข้อกระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				ค่าที่ (<i>t</i>)	ค่า นัยสำคัญ (<i>p</i>)	CITC 4 ข้อ	ข้อที่ผ่าน การ วิเคราะห์
	กลุ่มสูง (<i>N</i> = 28)		กลุ่มต่ำ (<i>N</i> = 36)					
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>				
1	3.32	0.67	1.72	0.66	9.55***	<.001	.54	✓
3	3.32	0.55	1.56	0.56	12.66***	<.001	.57	✓
4	3.14	0.59	1.83	0.56	9.05***	<.001	.51	✓
6	3.21	0.63	1.69	0.71	8.92***	<.001	.47	✓
						α =	.73	

หมายเหตุ ค่าวิกฤติของ $t(103) \approx .161$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ตารางที่ จ 2

ค่ามัธยฐานเลขคณิตค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าที่ค่านัยสำคัญและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิด องค์ประกอบการคิดแก้แค้น

ข้อกระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				ค่าที่ (<i>t</i>)	ค่า นัยสำคัญ (<i>p</i>)	CITC 4 ข้อ	ข้อที่ผ่าน การ วิเคราะห์
	กลุ่มสูง (<i>N</i> = 30)		กลุ่มต่ำ (<i>N</i> = 34)					
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>				
2	2.93	0.88	1.29	0.46	9.25***	<.001	.62	✓
9	2.94	0.84	1.26	0.45	9.75***	<.001	.40	✓
13	2.52	0.83	1.00	0.00	10.02***	<.001	.65	✓
14	2.48	0.91	1.03	0.17	8.61***	<.001	.63	✓
						α =	.77	

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ วิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ $t(103) \approx .161$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ตารางที่ ๓

ค่ามัธยฐานเลขคณิตค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าที่ค่านัยสำคัญและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดการหมกมุ่นครุ่นคิด องค์ประกอบการคิดซ้ำเกี่ยวกับเรื่องที่โกรธ

ข้อกระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						CITC 6 ข้อ	ข้อที่ผ่าน การ วิเคราะห์
	กลุ่มสูง (N = 38)		กลุ่มต่ำ (N = 30)		ค่าที่ (t)	ค่า นัยสำคัญ (p)		
	M	SD	M	SD				
5	2.39	0.86	1.23	0.50	6.97***	<.001	.55	✓
7	2.82	0.69	1.30	0.53	9.88***	<.001	.65	✓
8	2.87	0.66	1.47	0.63	8.84***	<.001	.65	✓
10	2.82	0.73	1.30	0.47	9.88***	<.001	.65	✓
11	2.87	0.70	1.17	0.46	11.99***	<.001	.73	✓
12	2.76	0.59	1.23	0.43	11.91***	<.001	.69	✓
						α =	.86	

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ วิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ $t(103) \approx .161$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ภาคผนวก จ

ตารางที่ จ 1

ค่ามัชฌิมเลขคณิตค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่านัยสำคัญ และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดการให้อภัย(ผู้อื่น)

ข้อ กระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						CITC 7 ข้อ	CITC 6 ข้อ	CITC 5 ข้อ	ข้อที่ ผ่านการ วิเคราะห์ ห้
	กลุ่มสูง (N = 37)		กลุ่มต่ำ (N = 28)		ค่าที (t)	ค่า นัยสำคัญ (p)				
	M	SD	M	SD						
1	4.05	0.91	2.07	1.08	7.99***	<.001	.37	.46	.52	✓
2	3.41	1.04	2.51	0.92	3.50***	<.001	.14	.09	-	-
3	4.21	0.75	2.50	1.00	7.91***	<.001	.43	.50	.56	✓
4	4.00	0.91	3.43	0.92	2.49***	0.15	.03	-	-	-
5	3.16	0.86	2.14	0.65	5.20***	<.001	.42	.35	.29	✓
6	3.45	1.01	2.43	0.99	4.08***	<.001	.21	.31	.41	✓
7	4.00	0.88	2.82	1.09	4.81***	<.001	.35	.27	.18	✓
						α =	.55	.59	.63	

หมายเหตุ ค่าวิกฤติของ $r(103) \approx .161$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.